Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

1921 оной ...-нээ гарана | № 120 (13839) | 1972 оной майн 24, среда | Сэн 2 мүнгэн

...ДОЙ ...УРГАСА

...одный» совхоз ...хотын ажалшад... ...ой эдеэ ургуул... ...ы юм. Тус совхоз... ...Семёновна Вака... ...н жэлэй туршада ...оор хүдэлнэ.

...шэ жэлдэ ажал... ...лта түйлаһанайн ...ВДНХ ошохо ту... путёвкоор шагнаг... ...ёдондо энэ нүхэр... дурбэлжэн метр ... 28 центнер по... ...углуулжа, ажахы ...уу зэргэдэ гара...

...эндэхи огородшод ...эртын үгэрсэ го... ...алшадта ябуулба ...ургуулгада А. С. ... В. С. Макеева ...сад оролдосотой... ...лөө. Огородшод ...помидорой һайн ...раажа абахын ту... ...усэ шадалаа гар... ...мэлзэнхэй.

И. МАРАКТАЕВ.

...дын аймаг.

...хүсэеэ— ...й тарилгада

... аймагай «Дружба» ...барай тарилга амжал... ...байна. 3.150 гектар ...йото ургамал, тэрэ... ...гектарта ганса шэ... ...даа.

... тарилгые үнжагай... богонихон саг соо ...ула колхозой механи... ...зоветмэргэжэлтэд ав... болон тракторнуудта

...торнууд В. И. Лесич... ...И. Жомир, В. Г. Цы... ...С. В. Базаров гэгшэд ...а нормо 150 про... ...шо бэшээр дүүргэнэ.

Ю. БАРАНЧИК.

XXIV ТҮСЭБТЭ ЮҺЭДЭХИ

ЭРШЭ · ШАНАР · ДЭЛИСЭ

МҮНГЭН ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Арадай ажахын ашаа түргөөр зөөхын түлөө Зүүн Сибиринн түмэр замай Улаан-Үдын отделениин хүдэлмэришэд ехээр оролдоно. Эндэ социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Гусиноозерск станциин коллектив ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, вагоной миин байха сагые 3 часаар хороогоо. Энэ коллектив ашаа шэрэхэ даабаряа һара бүри үлүүлэн дүүргэжэ отделени соогоо эрхимлэжэ ябана. Нэгэдэхи кварталай дүнгөөр тус станциин коллективтэ түмэр замай Улаан-Үдын отделениин дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар барюулагдаа. Апрель һара соо ашаа шэрэхэ даабаряа 1,3 процентээр үлүүлэн дүүргээ.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

САБШАЛАН ДЭЭРЭ ЮУН ХЭГДЭНЭБ?

УҺАЛАЛГА, ҮТЭГЖҮҮЛГЭ ЗЭРГЭ ЯБУУЛАГДАНА

Адууһа мал олоор үсхэбэридэг манай колхоздо үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэжэ абаха гээшэ ажахыгаа эрхилхэ гол шухала зорилгонуудаймнай нэгэн болоно.

Хараадшье үзыт даа. Мүнөө колхозой гүүртэ, фермэ, отарануудта таба-зургаа мянган үхэр, гушаад мянган хонин һүрэг, хэдэн зуун адуу морид харууһалагдана ха юм. Эдэ бүхы адууһа малые жэлэй дүрбэн сагта тобир тарган байлгаха, тэдэнһээ түл олоор абаха, мяха, һү, нооһо ехээр үйлэдбэрилхын түлэ хэды ехэ үбһэ тэжээл хэрэгтэй гээшэб. Энэмнай хэндэшье ойлгосотой ааб даа.

Гэхэтэй хамта манай колхоздо сабшалан бага юм. Оройдоол 4.102 гектар сабшалантайбди. Тэрэнэймнай 1900 гектарынь уһалагдадаг нэрэтэй. Тиихэдэ бэшэ газарынь хуу хуурай добо болоно.

Иимэ эрхэ байдалда сабшалангаа ехэ болгохо, уһалагдадаг газараа үргэдхэхэ аргагүй һэн хойноо, нэн түрүүн энээ байһан газараа зүбөөр эдлэжэ, һайнаар үтэгжүүлжэ, уһалжа, ургасыень дээшэлүүлхэ ёһотой болонобди.

Газарай үрэжэл һайжаруулха габшагай хүдэлмэриин хоёр һара соо колхоздомнай энэ талаар зарим тэды хүдэлмэри хэгдээ гэжэ хэлэхэдэ болохо. Хабар эртэнһээ хойшо тусхай оньһожоруулагдаһан отряд эмхидхэжэ, намар обоологдоһон шэбхэ, мүн фермэнүүдтэ үбэлдөө суглараһан шэнэ шэбхэшье зөөжэ эхилээ һэмди. Тиигэжэ майн 15 болотор 4 мянган тонно шэбхэ сабшалан дээрэ гаргагдаа.

Хабарай тарилгын халуун хүдэлмэриин үедэшье тус отрядайнгаа трактор, машинануудые ондоо тээшэнь абаагүйбди. Мүнөө үнинэй механизатор Фанис Сулеймановай хүтэлбэрилгэ доро шэбхэ ашаха, обоолхо, түлхихэ түхеэрэлгэнүүдтэй хоёр трактор, тусхай тэргэтэй табан «МТЗ» түхэлэй тракторнууд шэбхэ зөөжэ үргэлжэлһөөр. Тэдэнэр хээрэ гаргаһан шэбхэеэ тэрэ дары хүндэ рельснүүдые холбожо хэһэн балуураар бутаруулан тараажа, газарай хүрьһэндэ оруулна. Мүн 200 гектарта аммиагай селитр га бүридэ 1,5 центнер хүртэхөөр тараагдаа.

Энээнтэй хамта сабшалан уһалха хүдэлмэри түлэг дундаа. Уһалагдадаг бүхы сабшалангаа 22 участок болгожо хубаагаад, тус тустань луговодуудые табижа, тэдэндэ туһалалсаха хүнүүдые томилообди.

Дүршэлтэй луговодууд Семён Тугаринов, Будажап Тулуев, Дашацырен Дамбаев гэгшэд хабар бүри эртэ һайрам тоотоожо, горитойхон сабшалан уһалаа һэн. Һүүлдэнь гол горходой мүльһэнһөө һалахада газараа ханаабаар уһалжа эхилээ. Мүнөө тэдэнэр сабшалангаа нэгэ удаа уһалжа дүүргэхэеэ байна.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, сабшалангаа үтэгжүүлхэ, уһалха хүдэлмэрине зэргэ ябуулнабди.

Байгша ондо бүхы сабшалан дээрэһээ гектарай 14 центнерһээ бага бэшэ ургаса абаха, уһалагдадаг газарһаа гектарай 20 центнер үбһэ хуряаха зорилготойбди. Энээниие дүүргэхэ арга боломжо яһала бии.

В. ЦЫБИКОВ,
Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой главна агроном.

ФОТОРЕПОРТАЖ

ТҮРҮҮШЫН ТУРШАЛГА

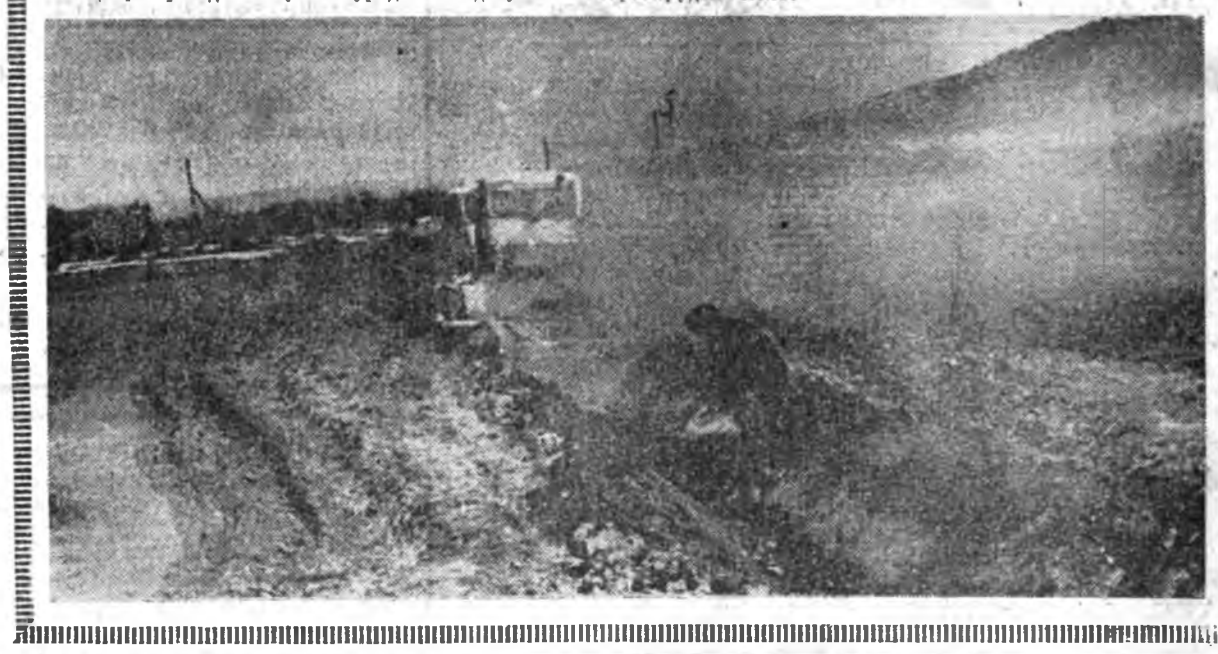
Улаан Оронгын «Сельхозтехника» нэгэдэлэй хабсаргагшад, механизаторнууд Калининай нэрэмжэтэ колхоздо Сэлэнгэ мүрэнэй эрьеэр зубшаһан 40 гектар огородой газар уһалха һубаг, ханаабуудые шэнээр малтажа, хаалта боолтонуудыень түмэр бетоноор шудхажа һаяхан дүүргэбэ. Бүхыдөө эндэ дундаа 80—100 метр зайтай 8 хаалта баригдаа юм.

Эндэ шэнээр татагдаһан гол ханаабаарнь Сэлэнгэ мүрэнэй эрьедэ тодхогдоһон хүсэ ехэтэй «СНТ-50/80» түхэлэй бүлүүр станцяар бүлэгдэһэн уһан урадхуулагдажа, жэжэ һубагуудаар огородой полидо тараагдаха байна. Часай туршада 250 кубическа метр уһа бүлэхэ энэ станциинь үнинэй механизатор Евгений Фёдорович Емельянов хүдэлгэнэ.

Мүнөө эдэ үдэрнүүдтэ «Сельхозтехника» нэгэдэлэй хабсаргагшад уһанай соргонуудые холбожо, жэжэ һубагуудые малтажа, түгэсхэлэй хүдэлмэри хэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ. 1. Механизатор Е. Ф. Емельянов. 2. Түмэр-бетоноор шудхагдаһан шэнэ хаалта. 3. Гол ханаабһаа жэжэ һубагууд татагдана.

К. ГАБАЕВ.

...ОТНИГҺОО ОРОҺОН МҮНГЫЕ ЭДИР ҮЕТЭНЭЙ АША ТУҺАДА ЗОРЮУЛХА

...эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, ВЦСПС-тэ

...нинэй түрэһэн үдэртэ, Совет Социалис Республиканууд... ...байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Бүхэсоюз... ...субботник 1972 оной апрелиин 15-да үнгэргэгдөө һэн. ...гто 128 миллион үлүүтэй хүн хабаадажа, промышленн... ...ажахы, барилга, транспорт дээрэ, арадай ажахын бу... ...нуудта байдаг газарнуудтаа хүдэлмэрилһэн, тэрэшэлэн ...хонууд болон поселогуудые болбосон түхэлтэй болгохо ...даһан байна.

...эна субботник совет хүнүүдэй ушар ёһо һайн мэдэхэ бай... ...эй патриотизмые, Ленинэй захяа заабаринуудта хэлбэри... ...байдагые, КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиндхэбэри... ...дэхи табан жэлэй түсэб дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ Ком... ...тойрожо бата нягтаар жагсанхай байһыень дахинаа ...руулаа. Субботнигто хабаадагшад 600 миллион үлүүтэй ...нтэй промышленна продукци бүтээн гаргаа.

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба БЦСПС үнэн сэхэ, шэн зоригто ажалайнь түлөө хүдэлмэришэд, колхознигууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшадта, ажалай ветерануудта, Совет Армиин ба Флодой сэрэгшэдтэ, һурагшадта — коммунис субботнигто эдэбхитэйгээр хабаадаһан бүхы хүнүүдтэ үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэ.

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет ажалшадай хүсэлэнгые үндэһэ болгон, эдир үетэн тухай анхарал оролдолгоёо саашадань бүри ехэ болгохо ябадалтай холбоотой хэмжээ ябуулгануудта субботнигой мүнгэ зорюулха гэжэ шиидхэбэ.

Энэ мүнгэ зөөреэр Байгал нуурай дэргэдэ пионернүүдэй бүхэсоюзна лагерь, ороной хэдэ хэдэн городуудта пионернүүдэй ордонууд, үхибүүдэй санаторинууд ба үхибүүдтэй эхэнүүдэй амарха санаторинууд, педиатрай шэглэлтэй институдуудай дэргэдэ үхибүүдые эмшэлхэ больницанууд ба клиникэнүүд баригдаха.

...гай Президент ...д М. Никсон Москва ерэбэ

... Холбоото Штадуу... ...ент Ричард М. Никсон ...эрэгээр майн 22-то ...бэ.

...Никсон ба тэрэнэй һам... ...та США-гай гүрэнэй ...Уильям П. Роджерс, на... ...аюулгүйн асуудалнуу... ...дентын туһалагша Ген... ...синджер, Президентын ...Питер Флэниган, гүрэ... ...риин орлогшо Мартин ...бранд гэгшэд Москва

... ба СССР-эй гүрэнэй ...шэмэглэгдэһэн Внуков... ...ом дээрэ Президент Никсониие, үдэшэжэ ерэлсэһэн хүнүүдые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшонор К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев болон бусад тушаалтад угтаа.

Аэродром дээрэ Москва хотын ажалшадай түлөөлэгшэд байба.

США-һаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Джэкоб Д. Бим уулзагшадай дунда бии байгаа.

...И. БРЕЖНЕВ Р. НИКСОНТЭЙ УУЛЗАА

... ЦК-гай Генеральна ...Л. И. Брежнев албанай ...Советскэ Союзда ерэһэн ... Президент Ричард ...тэй майн 22-то Кремль...

...мерикан харилсаае саа... ...тжөөлгэдэ сэхэ хабаатай ...ые, тэрэшэлэн улас... ...шухала асуудалнуудые ...хэлсэлгээр хөөрэлдөөн ...айна.

..., залан шэнжэтэй хөө... ...харуулааб гэхэдэ, Советскэ Союзай ба Холбоото Штадуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондын хэлсээнүүдые хоёр тала ехэ удха шанартайда тоолоно.

Хөөрэлдөөнүүдэй үедэ тодорхой үрэ дүнгүүд түйлагдабал, хоёр ороной арадуудай аша туһада, уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулха ба бүгэдэ ниитын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ зорилгонуудта харюусаха байха гэжэ хоёр талаһаа этигэнхэй байһанаа элирхэйлбэ.

...лиин ехэ ордон соо обед эмхидхэбэ

... Верховно Соведэй Пре... ...ССР-эй Правительство ... Холбоото Штадуудай ... Ричард М. Никсонэй. ...ганай хүндэлэлдэ майн ... Кремлиин Ехэ ордон ...эмхидхээ.

... ерэлсэһэн ...ын ...жал ябуулагшад Президенттэй хамта обедтэ байлсаба.

Совет талаһаа нүхэд Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Д. Ф. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов болон бусад тушаалтад байлсаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын, США-гай Президент Ричард М. Никсонэй үгэнүүдые хэлэхэдэнь, альга ташалгаар угтаа.

ТАСС.

МОНГОЛОЙ АРАДАЙ-РЕВОЛЮЦИОННО ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ, МОНГОЛОЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ЕХЭ ХУРАЛАЙ ПРЕЗИДИУМДЭ, МОНГОЛОЙ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКЫН МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Монголой Арадай-революционно партиин үнинэй гэшүүн, Монголой Арадай Республикын партийна ба гүрэнэй элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша, арадуудай хоорондын амгалан байдалай ба хани барисаанай түлөө дүлэтэ тэмсэлшэ, эб найдамдалай түлөө Уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат, МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Жамсарангийн Самбугай наһа бараһан тухайда КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, манай ороной ажалшад мэдэхэдээ, гүн ехээр шаналба.

Нүхэр Ж. Самбу партийна ба гүрэнэй харюусалгата тушаалнуудые даажа байхадаа, бүхы хүсэ шадалаа монгол арадай революционно түйлалтануудые хамгаалгын, батадхалгын хэрэгтэ, МНР-тэ социализм байгуулгын хэрэгтэ зорюулдаг байгаа. Монгол арадай аша туһада шармайн оролдодог, баян дүй дүршэлтэй, партиин хэрэгтэ түйлай үнэн байһан ушарһаа нүхэр Ж. Самбу арадай засагта Монгол ороной бүхы ажалшадай дура талархалда, ехэ хүндэлэлдэ хүртэһэн байна.

Монголой Арадай-революционно партиин ба Советскэ Союзай Коммунис партиин хоорондохи, Монголой Арадай Республикын ба Советскэ Союзай хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаае, нягта харилсаа холбоое хүгжөөлгын ба бэхижүүлгын аша туһада нүхэр Ж. Самбугай зорюулдаг байһан үрэ түгэс ажал ябуулгые, буурашагүй оролдолго хүсэлэлгые Советскэ Союзай ажалшад хододоо үндэрөөр сэгнэдэг байгаа. Монгол ороной онсо гайхамшаг хүбүүн, Советскэ Союзай үнэн хани, бата интернационалист нүхэр Ж. Самбугай наһа бараһан тушаа совет хүнүүд хүндэтэ ханинар таанартаяа хамта, бүхы монгол арадтай хамта шаналан гашуудажа байна.

Нүхэр Жамсарангийн Самбугай арюун тунгалаг түхэл шэнжэнь совет хүнүүдэй зүрхэ сэдьхэлдэ хэтэ мүнхэдөө үлэхэл.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ | **СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ** | **СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ**

Ж. Самбуе хүдөөлүүлэлсэхээ ошобо

МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ж. Самбуе хүдөөлүүлгэдэ хабаадалсахаяа КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Д. С. Полянский түрүүтэй Совет правительственна делегаци Улаан-Баатар ошохоёо майн 22-то Москваһаа мордоо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо, Киргизэй ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Т. Кулатов, Тувагай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. Ш. Долчанмаа, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагшын орлогшо О. А. Чуканов, СССР-һээ МНР-тэ байдаг элшэн сайд С. Н. Щетинин делегациин бүридэлдэ оробо.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, СССР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо А. П. Вадер, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. П. Георгадзе, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй орлогшонор В. В. Кузнецов, А. И. Семенков, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хэрэгүүдые эрхилэгшэ М. С. Смиртюков, СССР-эй МИД-эй Алас-Дурнын 1-дэхи таһагые даагша М. С. Капица болон бусад Внуковска аэродром дээрэ делегациие үдэшэбэ.

МНР-һээ Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Н. Лубсанчултэм үдэшэгшэдэй дунда байлсаа.

(ТАСС).

МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮД СОГСОЛОГДОБО

1971 ондо улад зониие библиотекын эрилтэ хүсэлэнгүүдээр эрхим һайнаар хангахын түлөө областьнуудай, хизаарнуудай, автономито республикануудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тушаа хамтын тогтоол РСФСР-эй Культурын министерствын коллеги, соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК баталан абаа.

Россин Федерациин 44 мянга тухай библиотекэ тус мүрысөөндэ хабаадаһан байна. Нёдондо жэл уншагшадай тоо нэгэ миллион хүнөөр олошороо. 1255 библиотекэ шэнэ болбосон түхэлтэй, һайнаар түхеэрэгдэһэн байрада нүүжэ ороо; 592 шэнэ библиотекэ, тэдэнэй 396-ниинь хүдөө нютагта нээгдэз.

Мүрысөөнэй дүнгүүдээр Москва хото, Мордвагай АССР, Ставрополиин, Краснодарай, Хабаровска хизаарнууд, Мурманска, Курска, Куйбышевска, Пермиин, Новосибирскэ областьнууд нэгэдэхи һуури эзэлжэ, дамжуулгын Улаан тугуудта, 1-дэхи шатын дипломуудта, республиканска нэгэдэхи шангуудта хүртөө.

Коми, Чувашай, Хойто-Осетиин АССР-нүүдтэ, Московско, Воронежско, Тамбовско, Ульяновска, Камчатска областьнуудта 2-дохи шатын дипломууд, республиканска хоёрдохи шангууд барюулагдаба.

13 хото, область ба автономито республиканууд урмашуулгын шангуудта хүртэһэн байна.

(ТАСС-ай корр.).

Москва.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

УЛААН-ҮДЫН ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНТО МЯХА-КОНСЕРВЫН КОМБИНАДАЙ ДУУ, ХАТАРАЙ УРАН ҺАЙХАНАЙ АНСАМБЛИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Творческо ехэ амжалтануудые түйлаһанайнь, ажалшадые соёл культурын талаар хангалгада эдэбхитэй хүдэлмэри ябуулһанайнь түлөө Улаан-Үдын Ленинэй ордено мяха-консервын комбинадай дуу, хатарай уран һайханай ансамблиие Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1972 оной майн 22.

„Манай үеын хүн" гэһэн конкурсдо

ЖАРА НАҺАТЫН ЖАРГАЛ

Очерк

КОЛХОЗОЙ правлени. Зүүн баруун тээшээ һунаһан ута сагаан гэрэй эгээ зүүн захын таһалга — партком соо хүн зон шууятай, хүлгөөтэй.

— Наһаараа колхоздоо хүдэлөөд, амаралтада гараһан Цыден-Дамба Жанчипович Жамбалдоржиевай һайндэрые тэмдэглэхэ гэжэ ехэ туһашаруу байнабди. Энээнэй урда тээ колхозоймнай гэшүүд хүдэлхэ наһаа хүдэлөөд амаралтада гарадаг лэ байгаа. Теэд иигэжэ үдэшэжэ үзөөгүй зомди. Энэмнай саашадаа урмашуулгын ехэхэн үүргэтэй гэжэ хэлсээбди. Наһаараа хүдэлөөд, хүндэтэйгөөр үдэшэгдэхэ ёһотой, энэнь хүдэлжэ ябаһан хүнүүдтэ үльгэр жэшээ болоно бшуу. Эндэ ажахымнай түрүүшүүл булта уригдаха, сугтаа хүдэлһэн, һайн мэдэхэ хүнүүдынь өөр тухайдань үгэ хэлэхэ болоно. Баһа бэлэг сэлэг тааруулжа абаха, аяга табагһаа эхилээд, хүнүүдэй һууха һандалинууд хүрэтэр бэлдэхэ болонобди, — гэжэ «Победа» колхозой парткомой секретарь Григорий Дондокович Цыдыпов ажахынгаа хүнүүдэйнгээ һанаа бодолые һайн мэдэдэг гэжэ эндээ хүндэтэй болоһон, залуубтар хүн хөөрэнэ.

Үдэшын боро хараанай улам үдхэржэ байхада, үйлсын электро-галханууд баяр жаргалаар дүүрэн шарайтай хүнүүдтэ Базаронэй нэрэмжэтэ үйлсын урда захаар оршодог Цыден-Дамба Жамбалдоржиевтанай гэр тээшэ харгыень туяатуулжа байгаа һэн. Залуу бэреэд, хүбүүд сүлөө забдагүй гүйлдэнэ, стол түхеэрнэ. Тиигээр һууринууд булта эзэлэгдэжэ, гэр дүүрэнтээд, шэмээ анир намдад гэбэ. Һайндэрэй эгээл харюусалгата саг эхилбэ.

Эгээ дээдэ захада һуугша жара наһатын өөрынь намтар шагнагдажа, юрөөлэй һаруул тунгалаг үгэнүүд дуулдаба, бэлэг сэлэг барилган, жара наһатада зуун наһа наһалхыень хүсэһэн альга ташалган удаан үргэлжэлбэ.

Бээр набтар, шанаалиг үргэн нюуртай, абари зангаар ехэл даамгай янзын үбгэжөөлэй үгэ абахада, булта абяагүй болон шагнана. Энэ үгэ абааша хүн наһаараа колхоздо хүдэлһэн, түрүүшээр тэрэниие байгуулалсаһан, зондоо хүндэ ехэтэй, аха заха Балданай Шэмэд гээшэ.

— Гарайнгаа табан хургые танихагүй хүмнай эндэ үгы байха. Жанчибай Цыден-Дамбыешье манай колхоздо таниха мэдэхэгүй хүн үгы байха. Би энэ нүхэрөө бүришье һаа һайн мэдэхэ һэн тула үгэ абаба гээшэ бэзэб, — гэжэ тэрэ үгэеэ эхилнэ. — Таанад, нүхэд, хүнэй наһанда нэгэ ялагар зурууд байдаг юм гэжэ мэдэхэ ёһотойт. Цыден-Дамбын ажабайдалда колхоздо ороһон ушарынь онсо һуури эзэлдэг байна. Тэрэ гэһэнһээл хойшо энэ нүхэрнай хамтын ажалтай хубиингаа хэрэгые хурга хухадгүй холбоод, мүнөө энэ найр дээрээ «баярлаһан хирээ бархирба» гэһэндэл һуухыень хаража байнабди. Үнгэржэ ошоһон юумэмнай үнэтэй дээрэ һанагдабашье, урдахи зорилгомнай улаан гал мэтэ дүлэтэн уряалжа байхадаа ямар хүсэтэй гээшэб. Колхозой, хамтын хэрэгэй илаха байһанда бидэ аяар тиихэдэ бата найдамтайгаар этигэжэ ябаа һэмди, — гэнэ.

Цыден-Дамба Жанчипович үглөөгүүр хонидоо эдеэлүүлжэ ябахадаа, хүн зонойнгоо урда юун гэхэ гээшэбиб, гэһэн асуудалда харюу оложо ядахадаа, «һайнта даа» гэхэб гэжэ һанаһан юм. Мүнөө энэ найр дээрэ тэрэнь хэлэхэ үгэнүүдэйнь эгээ наана хүрэжэ ерээд, үнэн дуугарха гэхэдэнь үгэ боложо гарангүй, нюдэнэйнь нёлбоһоор дамжан, ішмэл уян сэдьхэлтэй хүйби, намайе иимэ байхаар үдэр бүриимни, хамтымни ажал һургаа гэжэ үгэ дуугүйгөөр бултанда ойлгуулжа байгаа бэлэй. Сугларһан хүнүүд — үетэн нүхэдынь, колхозойнь хүтэлбэрилэгшэд, дүшэн онһоо хойшо Ленинэй партиин зэргэдэ сугтаа жагсаһан нүхэдынь, партиин райкомой секретарь, үри бэенэрынь энэ абяагүйгөөр хэлэһэн үгэнүүдынь булта ойлгожо, ута наһанай, удаан жаргалай юрөөл хүргэн хүндэгэ үргөө һэн.

Үгэ дуу үсөөнтэй хүн һэн хойноол, нэгэ-хоёршье үгөөршье һаань, хэлэхэл ёһотой болоходоо, тэрэ иигэжэ эхилбэ:

— 1911 ондо түрэһэн хүм даа. Эхэ эсэгэмни үгытэй, эгээл үгытэй айлайхи байһан юм аабза. Ганса мухагша хүрэгшэ үнеэтэй, нэгэ хээгшэ гүүтэй гээшэ һэмди. Бэшэ юумэн үгы, тиихэдэ үхибүүд олон һааб даа. Би долоо наһатайһаа хоолойгоо тэжээхын тула хүндэ хүлһэншөөр хүдэлжэ, баяшуулай хони, мал миинтээр адуулжа үзэһэн хүм. Эдихэшье юумэмнай аарса буза, айраг тараг лэ һааб даа.

Хэрбээ хубисхалай дүлэнэй манай нютагта хүрэжэ ерээгүй юм һаань, бишье баабайнгаа харгыһаа холо хаана харайжа ошохо байгаабиб даа. Жаргалтай үе сагта түрэһэн золтойл зон гээшэбди. Юрын малшан хүниие бүхы ажахы, аймагаараа иигэжэ хүндэлжэ, жара наһанайнь ойе тэмдэглэжэ байхада зүрхэ сэдьхэл хүдэлдэнгүй аргагүйл, — гэжэ хэлээ һэн.

...Яруунын аймагай «Победа» колхозой гол таряалангай, сабшалангай, малайнь бэлшээриин оршодог Хангир нютаг жэлэй дүрбэн сагта һайхан газар юм. Иимэ нютагта 1930 оной зун хэдэн айл бии үгыхэн зөөри зөөшөө һаһаг тэргэ дээрэ ашаад, газаахи малаа туугаад, «Улаан-Сайдан» гэжэ колхоздо ороходоор шиидээ бэлэй.

Мүнөө Хангир нютагай нэлэнхы ехэ таряалан урбуулга шарабтар үнгөөр наранай туяа доро наадан байхадаа, хээр моритой, оодохон хара пальтотой үнөөхи жара наһатай, пенсидэ гараһан Цыден-Дамба үбгэжөөлэй сэдьхэл зүрхые баясуулан байна. Хэдэн мянгаад хонид, хэдэн зуутаад эбэртэ бодо мал энэ баян дэлгэр талын эльгэн дээрэ бэлшэжэ харагдахадаа хуу дүтэ, өөрынь мэтээр үзэгдэнэ. Зүб лэ даа. Эдэ мал «Победа» колхозой гэшүүдэй, тэдэ гэшүүдэйнь нэгэн Цыден-Дамба Жамбалдоржиевай өөрынь алтан зөөри ха юм. Эды олон малай эзэдэйнь нэгэн болохо энэ хүмнай аяар гушаад жэлэй саада тээ өөрынгөө үсөөхэн мал, һаһаг тэргэеэ хамтын болгожо, өөрөөшье хамтын хэрэгэй түлөө шиид оролсоо һэмнай даа.

Эды үргэн талын үбһэ нютоогоор, таряа талхаар долгилхын түрэл хоёрой хоорондо саһата, шуургата үбэл хамбы шэрээ. Хардалта, гүрдэлгөөр арадай дайсаншье гүүлжэ үзөө. Теэд мүнөө Цыден-Дамба Жанчипович хуушанай коммунист, аяар 1940 онһоо хойшо партиин гэшүүн, хамтын ажалай яажа эмхидхэгдэһэниие тэрэ баярлан байжа хөөрэхэ гүйсэд эрхэтэй ха юм.

Олоной түйлаһан амжалтаар бүхы һанаа сэдьхэлээрээ баярлажа, бахархажа ябадаг энэ хүниие заримдаа муулуулха, голхоруулхашье ушар дайралдадаг даа. Тээсгэн Хангирай бригадада хинагшадай суглаан дээрэ тэндэхи дутуу дунда тухай хүнүүдэй даб гээд хэлэхэгүй, бэе бэеэ харалсаад һуухада, Цыден-Дамба үбгэжөөл эзэлүүдгүй бодожо, сэхэ рууһь хэлээ һэн. Тэрэнэй хэлэһэн үгэнүүдһээ мащина, техникэ ашаг багатайгаар хэрэглэгдэнэ, малай тэжээл саг соогоо наринаар бэлэдхэгдэжэ абтанагүй, арьбалагданагүй гэхэ мэтэ дутуу дунданууд элирүүлэгдэбэ, тэдэниие усадхаха эгээл бэлэн мүртэй арга боломжонуудшье заагдаһан байна.

— Заримдаа дутуу дундануудаа ойлгонгүй, ойлгоошье һаа, заһаха гэжэ оролдонгүй үнгэршэхэшье ушар дайралдадаг. Мүнөө болоһон хойно юумэ хэжэ бирахаяа болёод, пенсидэ гарашоод, хүндэлэлдэ хүлөө дэмы шэхэжэ ябана гүб даа гэжэ заримдаа һанахаш. Теэд һураһан юумэн һураар татагдахагүй гэдэгтэл, бэеэ барингүйгөөр, энэтнай иимэ, тэрэтнай тиимэ гэжэ өөрөөшье мэдэнгүй тэжээлээр үлүү ехэ байһанаа би һананагүйб. Гүрэн түрынгөө ехэ туһаламжа тэдхэмжээр, улад зонойнгоо оролдоһоной ашаар, 1971 ониие колхознай яһала һайн үнгэргөө һэн. Мал ажалһаа абтадаг мяха, һү, ноохо худалдаха түсэбөө дүүргэжэ шадаабди. Нёдондо ган гасууртай жэл боложо ороохо тарян биратай абтаагүй. Тиибэшье Маарагтынгаа голдо үтэгжүүлгэ ехээр оруулжа, зарим газарһаань 40—50 центнер үбһэ абаа һэмди. Тэрэ һайнаар ургаһан үбһэеэ арайл оройтуулжа хуряагаад, ханаабай захаар, булан тохойгоор сабшагдангүй, абтаагүй үлэһэн ногоон байгаа. Тиигэд мүнөө болоһон хойно тэжээлнай багашаг гэжэ ябахамнай хайшаа юм. Бишье энэ хаража байһан малдаа өөрынгөө хүсөөр үбһэ хулһа бага ехэшье һаань һабардажа, сабшажа абаха, газаагаа оруулха шадалтай байгаалби даа. Дан хүлһөө буушоогүй ха юмбиб. Үбһэ хуряалгын үедэ бригадир нүхэр Аюровта мори хара, зэр зэмсэг нэгэ бага үгэжэ үзыш, бишни үбһэеэ сабшажа абаһуулби гэхэдэм, шортоо. «Та тухашаржа яахатнайб даа, хожом нэгэ арганъ олдоно бэзэ» гэжэ үшөө намайе хайрлан татажа, юумэ бү хэ гэһэндэл дуугаржа байха. Үбһэеэ сабшажа абаһан һаа, мүнөө бардам бүдүүн хүн һууха һааб заб даа», — гэжэ тэрэ мүнөө һанаандаа бододог.

Хабарай һүүл һарын нэгэ үдэрэй ялагар паран тонгойжо, хонид, хусануудаа гэр тээшэнь дүтэлүүлхэ саг хүрэжэ ерэбэ. Үргэлөө дүшэ гаран жэл соо энэ хүнэй хээгүй хүдэлмэринь хомор байха даа. Морин жаткада һуужа таряа хадаа, һаһаг тэргэ дээрэ үхэрэй арһа дэбдеэд, сар хүтэлжэ, гүрэндэ ороохо тушаадаг бэлэй. Маарагтын, Хангирай голнуудта, Түрхэлдэ, Усамхаанда, Инлагтада, Түхэреэн Шэбэртэдэ гар хажуураар үбһэ сабшалсаа. Дайнай шэрүүн жэлнүүдтэ Яруунын нуур дээрэ загаһа барилсаа, солдат шинель үмдөөд, Шэтэ Багдариц үгэ алдажархиһан лэ байхаш, шортоо, яахабши. Хүнэй боли гэхэгүй хада хүндэлдэжэ ябагдана гээшэ гү, — гэжэ тэрэ энеэбхилнэ.

Тээмэндэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд манай эндэ ябахадаа, хониднай хурьгалжа захалаа, үбһэ тэжээл бага боложо байна. Мүнөө хабарнай ужаг удаан, хүшэр хүндэ болоно аа гү гэхэ мэтэшэлэн һанаа үнөөндэ ехээр унаһан зон ябана бэлэй. Теэд нёдондо иимэдэ жэдөө шаргал сагаан полиин тэгэндуур бэлшэжэ ябаһан хонидоо зөөлэхэн бүдэхи хоолойгоор «тадь-тадь», «хулай-хулай гэнэб» гэжэ абяа гараһаар яаралгүйхэн хамтадхаад, һүрэгөө полиин баруун тээһэ захадахадань, тэдэнь гэр тээшээ зэлэ татан субаба.

УРДАНЬ СУБАЖА ябаһан хонин һүрэг соо колхозойнь хоёр зуун дүшэн хуса, мүн 220 эрьенүүд булта нэгэн адли худхаршоод, яаралгүйхэн, зүргэ харгы дахана. Эдэ хоёр зуун хорёод толгой муудаһан түлгэнүүд түрүүшээр асархадань мал болохошье юм гү, али үгы гү гэжэ һанамаар, бээлэйн тухай борбогорхон юумэд байгаа бэлэй. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр о р о й т о ж о гараһан жэжэхэнүүд, үбшэ хабшан гээшые үзэһэн амитад байһан юм. Тэдэниие нэтыешье гарзалуулангүй мал болгожо, колхозойнгоо хонин һүрэгтэ толгой нэмээхэ гээшэ тиимэ бэлэн бэшэ байгаа даа. Үдэр һүнигүй тооной адуулха, үбһэ, һолоомо, зелёнкыень аргатай сооһь нэмэжэ, тааруулжа үгэхэ, ехэ нарин гараар, малша хүнэй сэдьхэлээр харууһалха хэрэгтэй байгаа.

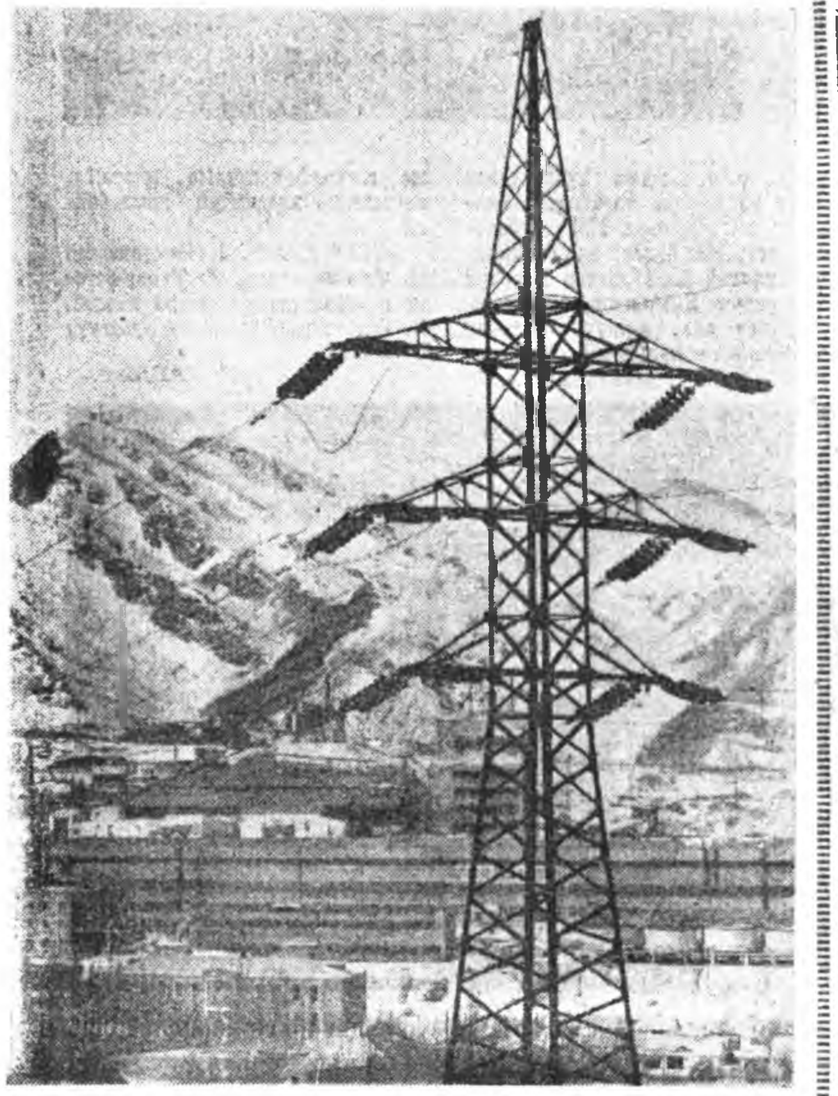
Тэз үдэшэлэн эсэгэ хүбүүн хоёр хонидоо хотолуулаад, гэртээ орожо, эдеэтээ хэжэ оронод. Эжынь город эмшэлүүлхээ ошоһоор үнинэй. Цыден-Дамба Жанчиповичай хүбүүн Бато-Очир колхозой түрүү механизатор, жолоошон хүн. Комсомолой гэшүүн. Тэрэнэй дүрэ зураг колхозой правлениин дэргэдэхи Хүндэлэлэй самбарта бусад түрүүшүүлэй дүрэнүүдтэй сугтаа байдаг юм.

—Ород, буряад, узбек, киргиз болон бусад яһатан булта нэгэ айлай үхибүүд мэтэ эбтэй эетэйгээр үдэжэ, ургажа ябана гээшэ. Иимэл байха ёһотой, урагшаа һанаатай, дэмбэрэлтэй һайхан манай орон. Манайшье колхоздо аяар Татар нютагһаа арбан табан үрхэтэ айл зөөжэ ерэхэнь гэнэ бэлэй. Нютагнай һайхан, хүн зомнай дэлгэр уужам сэдьхэлтэй, бултанаймнай эдлэхэ жаргал эндэ олдохо даа — гэжэ Цыден-Дамба Жамбалдоржиев үнөөхил зөөлэхэн бүдэхир хоолойгоор дуугаржа һуугаа һэн.

Иимэл сагаан сэдьхэлтэй, иимэл урагшаа зүдхэһэн дундаршагүй хүсэл зоригтой, залуушуулда һургаал заажа ябадаг Цыден-Дамба Жанчипович ёһотойл коммунист гээшэ.

С. БАНЗАРАКЦАЕВ.

Яруунын аймаг.

КИРГИЗЭЙ ССР. Кантран-Тау хадын хормойдо Кадамджай гэжэ хүдэлмэришэдэй тосхон оршоно. Энэ тосхон — ороной сурьмагай промышленностиин түб.

Ажалай Улаан Тугай орденто Кадамджайска сурьмагай комбинат жэлһээ жэлдэ үйлэдбэриеэ арьбадхана, металл гаргаха технологиёо нарижуулна. Сурьма — тон хэрэгтэй металл.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбинадай юрэнхы түхэл.

ТАСС-ай фотохронико.

МАЛАА ТҮРГЭНӨӨР ТҮЛЖҮҮЛНЭ

Бэшүүрэй аймагай Бодонгуудай совхозой малшад байгша оной дүрбэ һарын туршада ажахынгаа бүхы малай шэгнүүрые 866 центнерээр нэмээхэ байгаа һаа, энэ тоогоо 873 центнертэ хүргэжэ шадаа. Энэ хадаа совхозой олохон малшадай эсэшэ сусашагүй ажалай дүн болоно.

Комсомол басаган С. Бадмаева үнгэрэгшэ жэлдэ арбадахи класс дүүргээд, мал шахан таргалуулха гүүртэдэ ажаллаха дуратай байһанаа совхозой дирекцидэ мэдүүлээ һэн. Энэ һанамжань һайшаан дэмжэгдэжэ, тэрээндэ 60 толгой хашараг буруун даалгагдажа үгтөө һэн. Мүнөө залуу малшан даажа абаһан малайнгаа шэгнүүрые дүрбэ һарын туршада 31 центнерээр нэмээжэ шадаа.

Нүгөөдэ малшан. М. Бадмажапова 35 тугал даажа абаад харууһалха зуураа, толгой бүхэнэйнь шэгнүүрые сүүдхэдээ 600 граммаар нэмээхэб гэжэ үгэеэ үгөө һэн. Мүнөө дүрбэ һарын дүн гаргахада, тугал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхэдээ 820 граммаар нэмээжэ, хэлэһэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ шадаһан байба.

Буряадай АССР-эй Верховно Совѐдэй депутат, республикын габьяата малшан С. Дармаевагай даажа абаһан 35 тугал мүн лэ тобир тарганаар түлжэжэ, томо болоо. Энэ сүүта малшан дүрбэ һара соо даажа абаһан бүхы малайнгаа шэгнүүрые 27, центнерээр нэмээхэ даабаритай байбал, 30,8 центнерээр нэмээһэн байна.

Б. РИНЧИНОВ.

Улаан Оронго колхозой II отделениин үнинэй луговод Бальжи-Нима Базаржапович Будаев мүнөө үедэ 56 гектар һайжаруулагдамал бэлшээри, 30 гектар нуга сабшалан харууһалжа байна. Энэ нүхэрнай даажа ябаһан бэлшээри, сабшаландаа минеральна үтэгжүүлгэ оруулһан, наг шэбхэ тарааба. Мүнөө үедэ дүй дүршэлтэй луговод Б-Н. Будаев 50 гаран гектарай бэлшээри уһалаад байна. Мүн Бальжи-Нима Базаржапович һайжаруулагдамал бэлшээри хорёолхо һургааг отолголдо эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б-Н. Б. Будаев сабшалангаа уһалжа байна.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

БАЯН ДЭЛГЭР БЭЛШЭЭРИ

Һайжаруулагдаһан бэлшээринүүд сабшалантай адли удха шанартай, харин аша үрынгөө талаар тэрээнһээ үлүү юм. Гектар бүриһөө 10 мянган, мүн энээнһээ дээшэшье тэжээлэй единицэ үгэдэг гээшэ. Нэгэ гектар сабшалангай ургаса (шэмыгээ талаар) 100 центнер обёосой ороохонтой адли сэнтэй.

Һайжаруулагдаһан бэлшээриин Бүхэсоюзна түрүүшын конкурсын дүн гаргалгада, түс харалгада илаһан ажахынуудай дүй дүршэл зүбшэн хэлсэлгэдэ СССР-эй ВДНХ-да нээгдэһэн эрдэмтэд ба мэргэжэлтэдэй уулзалга зорюулагдаа. Һайжаруулагдаһан бэлшээриин гектар бүхэн урданай дүрбэ-табан гектарай шэнээн ургаса үгэжэ, эгээн хямда ба һайн шанартай тэжээлээр адууһа малые хангана гэжэ эрдэмтэд, мэргэжэлтэд тэмдэглээ.

Үбһэ хуряалгые, холимог тэжээл үйлэдбэрилгые эрид шууд дээшэлүүлхээр табан жэлэй түсэб соо хараалагданхай гээд уулзалга дээрэ тэмдэглэгдээ. 1975 он болотор ороной колхоз, совхозуудта ашагтай 13,4 миллион гектар сабшалан, бэлшээри эмхидхэхээр, һайжаруулагдаһан бэлшээриин талмайе дүрбэ хахад дахин гэхэ гү, али 4,5 миллион гектарта хүргэн үргэдхэхээр хараалагданхай.

Һайжаруулагдаһан бэлшээриин Бүхэсоюзна нэгэдэхи конкурсдо илаһан гүрэнэй үүлтэртэ малай «Заря коммунизма» завод, Москвагай областиин «Ленинский луч» колхоз ба тэжээлэй институдай «Ермолино» гэжэ туршалгын ажахы, Минскэ областиин Кировэй нэрэмжэтэ колхоз, Киевэй областиин «Бортничи» гэжэ совхоз хараалагдаһан даабаринуудые дүүргэхэ зам заажа үгөө. Эрдэмтэд, мэргэжэлтэдэй гурбан үдэр үргэлжэлһэн уулзалга дээрэ эдэ ажахынуудай түлөөлэгшэд баян бэлшээринүүдые эмхидхэлгын, хэрэглэлгын дүй дүршэлөө хубаалдаба.

Газар таряалангай ажахые нарижуулан хүгжөөлгын түйлалтануудта СССР-эй ВДНХ-гай «Тэжээл» гэһэн павильондо нээгдэһэн тематическа экспозици зорюулагдаһан байна.

(ТАСС-ай корр.).

ХҮН БҮХЭНИИЕ ЭКОНОМИКЫН ЭРДЭМДЭ ҺУРГАХА

ЭКОНОМИЧЕСКА ЭРДЭМДЭ ҺУРАЛСА[illegible]

Эхилхээ байгаа 1972—1973 оной һуралсалай жэл хадаа «Ажалшадай экономическа һуралсал һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые бэелүүлхэ хэрэгтэ шухала шата болохо юм.

Ажалшадай экономическа һуралсал үргэнөөр эмхидхэхэ — экономическа һургуулинуудта, кружогууд болон семинарнуудта, коммунис ажалай һургуулинууд болон арадай университедүүдтэ, дээдэ һургуулинууд, техникумүүд болон профессионально-техническэ училищинуудта арадай ажахыда хүдэлхэ мэргэжэлтэдые экономическа талаар бэлдэхэ хэрэг улам һайжаруулха; институдуудта, мэргэжэл дээшэлүүлхэ факультедүүд болон курсануудта элдэбын мэргэжэлэй хүдэлмэрилэгшэдые экономическа эрдэмдэ һургаха ябадал шангадхаха гэжэ энэ тогтоол дотор хараалагданхай.

Энээнһээ хойшо хэгдэхэ хүдэлмэриин удха шанар, шэнжэ түхэл КПСС-эй XXIV съездын кадрнуудай үмэнэ табиһан ехэ эрилтэнүүдэй хэмжээгээр тодорхойлогдохо байна.

«Тиимэһээ мүнөө хүдэлмэриин ажал эрхилхэ ба хүтэлбэрилгын түрүү онол аргануудые шудалха гээшэ тон шухала. Энэ хадаа манай хүдэлмэриин гол шэнжэнь, партиин, бүхы совет арадай шиидхэжэ байгаа бодото хэрэгтэ хандаха шадабаринь болохо ушартай» гэжэ СССР-эй профсоюзуудай XV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев хэлэһэн байна.

Экономическа эрдэмдэ һураха гээшые хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ уялгата хэрэг, олониитые хүмүүжүүлхэ, юһэдэхи табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ эдэнэрэй эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ талаар шухалын шухала шэглэл мүн гэжэ КПСС-эй ЦК тоолодог байна. Эрдэм, техникын революциин боложо байһан үедэ, үргэн ехэ дэлисэтэй социалис ажахын хурдан түргэн дабшасатайгаар хүгжэжэ байгаа үедэ экономическа эрдэм ухаа шудалха, энээнээ бодото ажалдаа шадамар бэрхээр хэрэглэхэ гээшэ ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ шухалын шухала эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн мүн болоно. Эгээл иимэһээ урда урда жэлнүүдтэ хэһэн юумэеэ дахин дабтаад лэ һууха бэшэ, харин энэ хүдэлмэриие үндэһөөрнь хубилгаһан шэнэ шата тухайда эндэ хэлэгдэнэ.

Арадай ажахын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдэй марксистско-ленинскэ экономическа сурталые, партиин экономическа хараа шугамые, түрүү эрдэм ухаанай түйлалтые, үйлэдбэриие ударидаха, тэрэнэй хүмүүжүүлхы ажал ябуулгые дээшэлүүлхэ талаар бүхы эрдэм ухаае түгэс һайнаар шудалха ябадал түйлаха гээшэ мүнөө үедэ илангаяа шухала байна. Хүдэлмэришэд, алба хаагшад болон колхозниигуудай эрдэм дээшэлүүлхэ хэрэгтэ нилээдгүй ехэ эрилтэнүүд табигдаха болоод байна. **Экономическа һуралсалые эмхидхэл, тэрэнэй гол удхыень, шанарыень һайжаруулха хэрэг предприятинуудта болон һалбаринуудта ябуулагдажа байгаа экономическа хүдэлмэриие нарижуулан һайжаруулгатай,** үйлэдбэриие ударидаха хэрэгтэ ажалшадые олоор хабаадуулгатай, хүн бүхэниие түгэс эмхидхэлтэй, жаяг заршамтай бүтээсэтэй бэрхэ, харюусалгатай байхаар хүн бүхэниие хүмүүжүүлгэтэй зохилдуулан ябуулагдаха ёһотой.

КПСС-эй XXIV съездын үнгэрһэнһөө хойшонхи саг соо партийна, профсоюзай, комсомолой, гүрэнэй болон ажахын зургаанууд экономическа һуралсал эмхидхэхэ талаар хэдэ хэдэн хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлһэн байна. Москвагай, Ленинградай, Украинын, Белоруссиин, Казахстанай, Челябинска, Воронежско болон бэшэ бэшэшье республиканууд, хизаарнууд болоод областьнуудай олон предприятинуудта ажалшадай экономическа һуралсал эмхидхэхэ тухай һайса бодомжолжо үзөөд, холын хараатай түсэбүүд табигдаһан байгаа. Свердловско областьдо иимэ түсэбүүд бүхы предприятинуудта зохёогдонхой, тиихэдэ городуудай, районуудай, областиин хамтадхаһан түсэб табигданхай. Партиин зарим обкомуудай, крайкомуудай, союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудай, министерствэнүүд болон захиргаанай зургаануудай дэргэдэ экономическа һуралсалай соведүүд хүдэлжэ эхилээ. Экономическа кабинедүүдэй байгуулагдаад, методическа центрнүүдэй гуламта болоод байһан дүй дүршэл хадаа анхармаар байна. КПСС-эй Московско, Новосибирскэ обкомууд пленумүүд дээрээ ажалшадай экономическа һуралсал һайжаруулха зорилгонуудые зүбшэн хэлсэһэн байна. 1972—1973 оной һуралсалай жэлдэ экономическа эрдэмдэ һургаха тухай зүбшэл заабаринууд партийна органуудта, министерствэнүүд болон захиргаанай зургаануудта эльгээгдэнхэй, һуралсалай типовой түсэбүүд хэблэгдэнхэй. Энэ хүдэлмэриин ябаса тухай, асуудалнуудта харюунууд, методическа заабаринууд, «Экономическа газетэдэ» саг үргэлжэ гаргагдажа байдаг юм.

Гээшье һаа, ажалшадай экономическа һуралсалые нарижуулан һайжаруулхын тулада бүхы газар нютагуудта зохихо анхарал табигданагүй гэжэ мүнөө дээрээ хэлэлтэй. Холын хараатай түсэбүүдые табиха, һуралсалай шэнжэ түхэл тодорхойлхо, экономическа һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд болон багшанарые шэлэн олохо, бэлдэхэ хүдэлмэри ехэ удаанаар ябуулагдажа байна. Ажахын партийна болон профсоюзай хүдэлмэрилэгшэд экономическа һуралсал эмхидхэхэ хэрэгтэ олон ушарта хуушанайхяараа хандаһан зангаараа, олон түмэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ энэ шухала шэнэ шэглэлдэ партиин табижа байһан шэнэ шэнэ эрилтэнүүдые хараадаа абанагүй.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэ эгээл харюусалгатай үе саг оробо. Ажалшадай дунда ойлгуулалмжын ехэ хүдэлмэри ябуулха саг ерэбэ, ажалай коллектив бүхэндэ, бүхэли районуудта, городуудта, областьнууд, республиканууд болон һалбаринуудта экономическа һуралсал эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Экономическа эрдэмдэ һургаха хэрэг һуралсалай типовой түсэбүүд болон программануудай ёһоор ажалшадай дунда иимэ хубааритайгаар эмхидхэгдэхэ гэбэл:

министерствэнүүд болон захиргаанай зургаануудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд;

предприятинууд болон нэгэдэлнүүдэй директорнууд болон тэдэнэрэй орлогшонор;

колхозуудай түрүүлэгшэнэр, совхозуудай директорнууд, ажахынуудай главна мэргэжэлтэд;

промышленностиин болон бусад һалбаринуудай цехүүдэй, отделениинүүдэй начальнигууд, мастернууд, мэргэжэлтэд;

ударидалгын дунда зиндаанай хүтэлбэрилэгшэд, колхозууд болон совхозуудай мэргэжэлтэд;

хүдэлмэришэд болон колхозниигууд.

Өөһэдынгөө онсо шэнжэ илгаануудые хараадаа абажа, министерствэнүүд болон захиргаанай зургаанууд типовой түсэбүүд болон программануудые тодорхойлхо, дээрэнь нэмэхэ мэтын хубилалта оруулха байна. Мэргэжэл дээшэлүүлгээр, экономическа пропагандын, олониитын һуралсалай мүнөө хэрэглэгдэжэ байгаа программанууд мүн лэ эдэ типовой түсэбүүдтэй зохилдуулагдаха юм.

Лекцинүүдые уншаха, семинарнуудые үнгэргэхэ, бодото даалгабаринуудые, рефераудуудые, курс бүхэнэй даалгабари дүүргэхэ, түгэсхэлэй занятинууд болон шалгалтануудые хэхэ саг һуралсалай түсэбүүдтэ оруулагдаха юм.

Ажалһаа сүлөө сагтаа [illegible] хоёр жэлэй болзор эгээ[illegible] жатай гэжэ тоологдо[illegible] болонхой. Министерствэ[illegible] захиргаанай зургаануу[illegible] жэл дээшэлүүлхэ эко[illegible] һуралсалай болзор үш[illegible] саг соо тогтоогдожо [illegible] гөөр занятинуудынь ол[illegible] доходоо гадна, заняти [illegible] удаан болохо юм.

Экономическа курсану[illegible] гоороо үсөөн болгохо [illegible] гажа болохогүй, кадрну[illegible] гаха хэрэгтэ халирхай[illegible] тэдыдэ хандажа болохог[illegible] салай 90 час соо шуда[illegible] тай «Экономикын үнд[illegible] тал ба үйлэдбэриие уд[illegible] гэһэн программые үйл[illegible] хүдэлжэ байгаад, мэргэж[illegible] шэлүүлхэ гурба һарын к[illegible] та хүтэлбэрилгын дунд[illegible] най хүдэлмэрилэгшэдые [illegible] гаргахаар зарим предп[illegible] та һуралсал эмхидхэхэ [illegible] мэлзэлэй бии байһан у[illegible] һэжэг түрэнгүй байхын а[illegible] жэ энээнтэй хамта тэм[illegible] байна.

Экономическа эрдэм [illegible] хэрэгтэ яараха тэбдэхэ я[illegible] гажа болохогүй, олон [illegible] хабаадуулхын хойноһоо [illegible] шанарыень муудхажа [illegible] Олон зониие хабаад[illegible]

ШАНАР[illegible] ТҮЛӨӨ[illegible] ТЭМСЭ[illegible]

Эдэнэр юһэдэхи [illegible] лэйнгээ хоёрдохи жэл[illegible] ри декабриин 27-до [illegible] түсэбһөө гадуур 1 мян[illegible] ригэй хубсаһа оёхоо[illegible] абаһан байха юм. Бай[illegible] нэгэдэхи кварталай д[illegible] гадуур 700 түхэригэй [illegible] оёод байна.

К. ЖАМЬ[illegible]

МОНГОЛ-СОВЕТ ХАНИ БАРИСААНАЙ БҮЛГЭМЭЙ 25 ЖЭЛ

АЛДАРТА ОЙ

...ол ороной олониитэ мүнөө- ...гол-совет хани барисаанай ...й эмхидхэгдэһээр 25 жэлэй ...дэглэжэ байна.

..., монгол арадуудай хос- ...хани барисаан таби гаран ...санаһаа эхи абаһан түүхэ- ... Хоёр арадуудаймнай ха- ...саанай эхиие совет арадай ... вождь, коммунис партиие, ...рэниие байгуулагша В. И. ... монгол арадай алдарта ... Сүхэ-Баатар табяа һэн. ...монгол арадуудай хани ба- ...хамтын дайсадта эсэргүү ...нуудай дүлэн соо, комму- ...циалис байгуулалтын габ- ...ажалай охин соогуур улам ...жэ, үе сагай шанга шал- ...бажа гараа.

...Р ба МНР-эй хоорондохи ...рисаае, харилсан туһалал- ...али болохоор саашадань ...лхэ, хүгжөөхэ хэрэг Со- ...Союзай Коммунис партиин ...гол арадай хубисхалта за- ...харааа шугам болоно. Энэ ... шугам КПСС-эй XXIV ...МАХН-ын XVI съезд дээрэ ...мдэглэгдэһэн байна.

...СС-эй XXIV съезд дээрэ ...эй ЦК-гай Генеральна сек- ...Л. И. Брежнев нигэжэ хэ- ...«Аха дүү оронуудай ха- ...холбооной улам бүри эл- ...ын, гүнзэгы шанартай бо- ...үргэн олон ажалша оло- ...хабаадуулхын түлөө, гүрэн ... ниитын, ажахын, соёл ...рын бүхы шатануудта бэе ...э дүй дүршэлые һайнаар ...абалсахын түлөө бидэнэр ...ди». 1971 оной ноябрьда ... МАХН-ын түб хорооной ...рада, эрдэм наукада эдэб- ...эр нэбтэрүүлхэ хэрэгые ...үрүүшын гол зорилго бол- ...бба.

...т-монгол арадуудай хани ...е улам саашадань хүгжөө- ...эн энэ хараа шугамые бэе- ...хэрэгтэ совет-монгол хани ...анай ба монгол-совет хани ...анай бүлгэмүүд парти- ...гаа үнэн сэхэ туһалагша- ...болоно. Эдэ бүлгэмүүд мү- ...вет ба монгол олониитын ...уранай үргэн ехэ эмхинүүд ...ой.

...т-монгол арадуудай хоо- ...и хани барисаае, харилсаа ...е, Монголой арадай рес- ...ын ажалшадые СССР-эй ...дай ажабайдалай, айхабтар ...жалтануудтай танилсуулха ...р монгол-совет бүлгэмэй хэжэ ...дэлисэ ехэтэй, үрэ дүнтэй ...ябуулгые совет олониитэ, ... тоодо манай Буряадай ...бликын ажалшад, һайнаар мэдэжэ, хаража байна. Монгол-совет хани барисаанай бүлгэмэй эдэбхи оролдолгоор жэл бүри хани барисаанай һара Монгол орондо үнгэргэгдэдэг юм.

Монгол-совет хани барисаанай бүлгэм, манай совет-монгол хани барисаанай бүлгэмдэл мэтэ, гүрэн түрын, экономикын ба соёл культурын байгуулалтын талаар дүй дүршэлөө андалдаха, халан абалсаха хэрэгые өөрынгөө шухалын шухала зорилго гэжэ тоолодог, манай оронуудай предприятинууд, колхозууд, хүдөө ажахын нэгэдэлнүүд, совхозууд, гүрэнэй ажахынууд, һургуулинууд, соёл культурын ба эрдэм ухаанай эмхи зургаануудай хоорондо холбоо барисаа тогтоохо, бэхижүүлхэ хэрэгтэ али болохоор туһалдаг гээшэ.

Монгол-совет хани барисаанай бүлгэм курсануудые, кружогуудые орон дотороо олоор эмхидхэжэ, ород хэлэ шудалха хүдэлмэри эрхилнэ, ород хэлэнэй багшанарай ба совет һургуулинуудые дүүргэгшэдэй эмхинүүдэй хүдэлмэридэ, совет хэблэлые тараалгада анхаралаа ехээр табина, «Советский Союз» гэжэ журналые монгол хэлэн дээрэ хэблэн гаргана.

Монгол-совет хани барисаанай бүлгэм КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые олондо ойлгуулха табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, совет ороной ажалшадай эдэбхи үүсхэлнүүдые халан абаха талаар ехэхэн ажал хэһэн, хэжэшье байна.

Үнгэрэгшэ 1971 он совет, монгол арадуудай ажабайдалда угаа ехэ удха шанартай байһан. Совет хүнүүд монгол ороной аха дүүнэртэй хамта Монголой Арадай революциин 50 жэлэй ойе баяр баясхалантайгаар тэмдэглээ. Энэ алдарта ойдо зорюулагдажа, манай орон дотор совет-монгол хани барисаанай һара, научна конференцинүүд, хани барисаанай, баярай суглаанууд, лекци ба элидхэлнүүд, кинофестиваль үнгэргэгдөө һэн. Хани барисаанай һарын туршада манай ороной олохон хото городуудай ажалшад монгол арадай дуунуудтай, хатар наадануудтай, монголой уран зураашадай, композиторнуудай, уран зохёолшодой эрхим һайн зохёолнуудтай танилсаһан байна.

Оронойимнай ниислэл — Москвада совет, монгол арадуудай хани барисаан, харилсаа холбоондо зорюулагдаһан «Хани барисаанай наран» гэжэ выставкэ эмхидхэгдэһэн байна. Монгол арадай суута хүбүүн Сүхэ-Баатарай нэрээр Москвагай эрхим һургуулинуудай нэгэн нэрлэгдээ, ниислэлэй нэгэ кинотеатр «Улан-Батор» гэжэ нэрэтэй болоо һэн.

Манай орон дотор СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн, Ленинэй национальна политикын илан мандаһан туг доро энэ жэл үнгэржэ байна. Энэ түүхэтэ ойдо зорюулагдаһан элдэб олон хэмжээ ябуулгануудые монгол-совет бүлгэмэй бэелүүлжэ байхые харахадаа, бидэнэр, совет хүнүүд ехэ баярланабди.

Манай Буряад орон Монголой республикын Сэлэнгын, Булганай, Хүбсгэл аймагуудтай хилэ залгажа, хаяа хадхан ажаһуудаг. Тиимэһээ Монголой эдэ аймагуудай ажалшадтай манай республикын ажалшадай угаа үргэн холбоо барисаатай байһаниинь ойлгосотой. Промышленна предприятинуудай, хүдөө ажахын, соёл культурын хэдэн олон түлөөлэгшэд жэл бүри бэе бэедээ айлшалан ерэлсэжэ, ажабайдалтаяа, ажал хүдэлмэриингөө түрүү дүй дүршэлтэй танилсадаг, элдэб олон туһа дэмжэлгые бэе бэедээ хүргэдэг байна. Республикымнай ниислэл — Улаан-Үдэ хото Монголой Дархан гэжэ залуу социалис хототой анда хотонууд болоно, илагаяа нягта холбоо барисаа байгуулаа.

Хяагтын, Сэлэнгын, Зэдын, Захааминай, Түнхэнэй аймагуудай колхоз, совхозууд Монголой хүршэ ажахынуудтай холбоо барисаатай. Монгол хани нүхэдүүд энэ аймагуудаармнай ябажа, хүдөө ажахын үйлэдбэриие оньһожоруулха, малай түл һайжаруулха ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, ажахын тоосоо нэбтэрүүлжэ, хүдөө ажахын үйлэдбэриин аша үрые дээшэлүүлхэ тушаа асуудалнуудые һонирхон шэнжэлдэг.

Республикымнай эрдэмтэд, литература ба искусствын ажал ябуулагшад монгол хани нүхэдүүдтэеэ мүн лэ нягта холбоо барисаа байгууланхай. Жэшээлхэдэ, Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмтеатрай коллектив һүүлэй жэлнүүдтэ монгол драматургнуудай гурбан зүжэг өөрынгөө сценэ дээрэ табяа. Зарим зүжэгүүдтэнь монгол артистнууд уригдажа, хабаадалсаһан байна. Мүнөө жэлдэ энэ театр Монгол орон ошожо, уран бэлигээ тэндэ харуулха. Ниитын эрдэмэй институтаймнай олон хүдэлмэрилэгшэд монгол эрдэмтэдтэй, мүн Москва, Ленинград хотонуудай эрдэмтэдтэй хамта 1971 ондо «Монгол Уласын соёлой түүхэ» гэһэн ном зохёон гаргаба. Монгол Арадай Республикада болоһон соёлой хубисхалай түүхэтэ дүй дүршэл марксизм-ленинизмын ёһо гуримаар энэ ном соо шэнжэлэгдэнхэй.

Манай республикын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын завод, мяханай комбинат, нарин сэмбын фабрика, шэлэй завод, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат гэхэ мэтэ томо томо предприятинууд, 100 гаран колхоз, совхозууд, хэдэн олон һургуулинууд, соёл культурын эмхи зургаанууд совет-монгол бүлгэмэй гэшүүд болоно оронхой. Улаан-Үдэ хотодо, республикымнай 15 аймагуудта совет-монгол хани барисаанай бүлгэмэй отделени байгуулагданхай. Эдэнэр социализмын материально-техническэ һуури байгуулжа байгаа монгол арадай ажал, амжалтанууд тушаань нютагуудайнгаа ажалшадта ойлгуулжа үгэдэг.

Монголой хилэ шадархи Сэлэнгын, Булганай аймагуудай ба Буряад республикын ажалшадай хоорондохи харилсаа холбоо үргэдхэхэ, коммунизм байгуулжа байгаа Буряадай республикын туйлалтануудые ажалшадтаа ойлгуулха талаар монгол-совет хани барисаанай Сэлэнгын, Булганай аймагуудтахи зүблэлнүүд мүн лэ ехэхэн ажал хэжэ байдаг. Монгол-совет хани барисаанай һарын туршада эдэ аймагуудта «Буряадай АССР-эй долоон хоног» үнгэргэгдэдэг, манай республика тушаа фото-зурагай выставкэ эмхидхэгдэдэг, лекци ба элидхэлнүүд хэгдэдэг байна.

Совет, монгол арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан саашадаашье һалбаран хүгжэжэ, коммунис ба социалис байгуулалтадамнай туһалжа байг лэ! Монгол, совет хани барисаанай обществын алдарта ойе тэмдэглэхэ зуураа, совет-монгол хани барисаанай Буряадай бүлгэм, Буряадай республикын ажалшад тэрэнэй арюун һайхан ажал ябуулгадань ехэ амжалтануудые, тэрэнэй олон түмэн эдэбхитэдтэнь — амар мэндэ, зол жаргалые хүргэнэ!

Ц. ДОНДУКОВ,
совет-монгол бүлгэмэй Буряадай бүлгэмэй правлениин секретарь.

МОНГОЛ-СОВЕТ ХАНИ БАРИСААНАЙ БҮЛГЭМЭЙ СЪЕЗД

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). 25 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэжэ байһан Монгол-совет хани барисаанай бүлгэмэй V съезд майн 22-то МНР-эй ниислэл хотодо болобо.

240 гаран делегадууд, хариин оронуудтай хани барисаа, соёлой харилсаа холбоо тогтоохо совет бүлгэмүүдэй союзай, Совет-монгол хани барисаанай бүлгэмэй делегаци съездын хүдэлмэридэ хабаадалсаа.

Бүхы дэлхэйн ажалшадай агуу ехэ багша В. И. Ленинэй, Монголой Арадай революциие хүтэлбэрилэгшэ Д. Сүхэ-Баатарай тогтооһон монгол, совет арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан али бүхы туршалгануудые нэрэтэй солотойгоор дабажа гараад, социалис Монгол ороной хүгжэн һалбаралгада ехэ нүлөө үзүүлхэ гэжэ МНРП-гэй ЦК-гай, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй съездэ эльгээһэн бэшэг дотор хэлэгдэнэ. МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал тус бэшэгые уншаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорныи съездэ эльгээһэн бэшэгые суглараагшад хани халуунаар хүлеэн абаба.

МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, МНРП-гэй ЦК-гай секретарь, ОМСД-гэй Центральна Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. Лхамсурэн ОМСД-гэй ажал ябуулга тухай элидхэл хэ...

210 мянга гаран хүниие зэргэдээ нэгэдүүлһэн Монгол-совет хани барисаанай бүлгэм монгол, совет арадуудай заншалта хани барисаае, нягта харилсаа холбооё али бүхы талааронь бэхижүүлэн хүгжөөхэ, коммунизм байгуулгада совет арадай олоһон баян дүй дүршэлые шудалха хэрэгтэ асари ехэ үүргэ дүүргэнэ, монгол арадай ажабайдалтай, ажалай амжалтануудтай совет арадуудые танилсуулна гэжэ элидхэл дотор хэлэгдэнэ.

Мүнөө үедэ Монгол-совет хани барисаанай бүлгэмэй бэелүүлжэ байгаа гол хүдэлмэри Соведүүдэй ороной ажабайдалда болохо агуу ехэ һайндэртэ — СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо бэлэдхэл хэлгэдэ шэглүүлэгдэнхэй гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Делегадууд үгэ хэлэхэдээ, ОМСД-гэй тодорхой ажал хэрэгүүд тухай хөөрэһэн байна.

Съездэ хабаадагшад СССР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнодо бэшэг эльгээбэ. Монгол-совет хани барисаанай ажал ябуулгада үндэр сэгнэлтэ үгэһэнэйнь түлөө бэшэг соо баяр баясхалан хүргэгдэнэ.

МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо С. Лувсан — Монгол-совет хани барисаанай бүлгэмэй Центральна Соведэй Президиумэй түрүүлэгшээр, Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, МНРП-гэй ЦК-гай секретарь Б. Лхамсурэн тэрэнэй нэгэдэхи орлогшоор һунгагдаба.

Съезд хүдэлмэреэ дүүргээ.

Редакцида харюусана

«ХАРААЛҺАНДАА ХҮРЭНЭГҮЙ»

Иимэ гаршагтай корреспонденци манай газетын апрелиин 19-нэй номерто толилогдоһон байгаа. Хэжэнгын аймагай «50 лет Октября», «Первомайский» болон бусад совхозуудта сабшалан ба бэлшээри һайжаруулха габшагай хоёр һарын үедэ хэгдэхээр хараалагдаһан хүдэлмэри муугаар дүүргэгдэнэ гэжэ тэрэ корреспонденци соо шүүмжэлэгдэһэн юм.

Тус корреспонденци соо хэлэгдэһэн дутагдалнууд бүлтэ зүб гэжэ элирүүлэгдээ. КПСС-эй Хэжэнгын райкомой бюро дээрэ тус асуудал зүбшэн хэлсэгдэжэ, дээрэ дурсагдаһан совхозуудай директорнууд Д. Дугаров, В. Болхоев, парткомуудай секретарьнар Г. Сангадиев, П. Быков гэгшэдтэ газар һайжаруулха габшагай хоёр һарын үедэ хэгдэхээр хараалагдаһан ажалаа заатагүй дүүргэхэ тухайнь дурадхагдаа.

Мүнөө эдэ ажахынуудта энэ хүдэлмэри нилээд гуримтай һайнаар ябуулагдажа байна. Совхозуудай лугомелиоративна отрядуудта хүдэлхэ хүнүүд, мүн техникэ нэмэгдэжэ үгтөө гэжэ КПСС-эй райкомой секретарь Н. Тютрин редакцида мэдээсэбэ.

ҺАРА ДЭЭРЭ ҺОЛИРОЙ УНАҺАН ТУШАА

Гурбан метр шахуу диаметртэй һолир һарын нюруу дэрэ унаа гэжэ сейсмометрнүүд элирүүлбэ. Энээнэй унаһанһаа уламжалан, ехэ тэһэрэлгэ болоһон, зуун метр шахуу диаметртэй нүхэн бии болоһон байна.

— Замбуулинай энэ «ушарал» тухай юу хэлэхээр бэ, мүн Газарай мүнхэ дахуул болгошо Һарын газаа талын үгэ гарбал, тэрэнэй нюруугай шоройн шэнжэ шанар тухай шэнжэлгэ эрдэм ухаанай юрэнхы системэдэ ямар һуури эзэлхэ байнаб?

Академик А. П. Виноградов ТАСС-ай корреспондент Л. Маркеловагай асуудалда харюусахадаа, ингэжэ мэдээсэбэ:

— Һарын онсо шэнжэ юуб гэхэдэ, тэрээн дээрэ олон тоото нүхэнүүд бии юм. Тэдэнь ехэнхидээ һарын нюруу дээрэ олон тоото һолирнуудай унаһанһаа шалтагаалан бии болоо гэжэ тухайлагдадаг байһан. Мүнөө үшөө нэгэ «нүрөөхэн» нэмэбэ. Һара дээрэ иигэжэ бии болоһон нүхэнэй, үнэндөө ехэ бэшэ байһан ушарһаань тиигэжэ нэрлэбэди. Хүндэлөөшөө 500 километр болохо нүхэнүүд мэдээжэ юм.

Энэ һолирой уналга һарын нюур талада тэдэнэй ямараар нүлөөлдэг байһыень эли тодоор харуулба. Һарын шорой соо түмэр никель хоёрой холисын олдоһон ушар мүн лэ тэрэниие гэршэлнэ.

Секунда соо арба гаран километр скоростьтойгоор һара дээрэ һолирнуудай унахадань, халуун дэлбэрэлгэ болодог гэжэ тодоруулагдаа. Газарай дахуул дээрэ атмосферэ үгы, тиимэһээ халуунай элшэ нэбтэрүүлдэг атмосферын манай планетэ дээрэ бии байһанай ашаар халуун дэлбэрэлгэ болодоггүй. Тиимэһээ һара дээрэхи шоройень дэлбэрэлгын халуун элшэ бутаргаахаһаа гадна, хайлуулдаг байна. Һарын «далайнуудай» шорой хайлаһан хубинуудһаа бүридэдэг гэжэ багсаахаар болоно. «Далайн» шорой һолирнуудай унахада бии болоо гэжэ олонхи эрдэмтэд тоолоно.

Газар дээрэ һолирнуудай уналгын хойшолонгуудтай сасуулангүй байхын аргагүй. Жэшээлхэдэ, Аризонско томо кратер һолирой ерэжэ сохиһонһоо шалтагаалан бии болонхой. Хэдэн жэлэй саана Сихотэ-Алиньда унаһан түмэр һолир тухай һануулаябди. Тэрэ һолир хиидэн ерэжэ, атмосферые дайраад бута һүрэхэдөө, хүндэлөөшөө 10—15 метр үргэнтэй хэдэн арбаад кратернуудые гаргаһан юм. Газарта хүрэжэ ераһэниинь 50 тонно шэгнүүртэй, гурбан метр шахуу диаметртэй байгаа.

Ушар тиимэһээ һара дээрэ бии байһан томо нүхэнүүд, дүхэриг хаданууд (циркнүүд) вулканһаа үг үнгитэй, харин километрһээ бага диаметртэй нүхэнүүд һолирнуудһаа шалтагаалаа гэжэ тоолонобди.

ОЛОНОЙ НЭГЭН

...Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэдэ Константин Маланов Буряадай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай һүүлшын курсада һуража байһанаа сэрэгэй албанда мордоо һэн. Армиин политсоставай хүдэлмэрилэгшэдэй курсануудые дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр тэрэ Брянска фронтын сэрэгшэдэй дунда алба хэжэ эхилһэн байна.

— Түрүүшынхиеэ дайсантай нюур нюураараа харалсаһанаа ойройдоо мартадаггүйб, — гэжэ Константин Матвеевич дайшалхы тэрэ үе саг тухайгаа һанахадаа хөөрөө һэн. — 1943 оной үбэл Украинада иимэ ушар болоо бэлэй. Дүтын нэгэ тосхондо орохынгоо урда манай сэрэгшэд тагнуулшадые тиишэ эльгээгээ һэн. Тэдэнэр дайсад үгы гэжэ мэдээсэбэ. Тиихэдэнь бидэ тэрэ тосхондо орожо ерэбэбди. Үнишье болонгүй дүтын ой соо хороод байһан фашис немецүүд бидэндэ добтолжо эхилбэ гээшэ. Хүн бүхэн лэ бэеэ хамгаалха арга мүрөө бэдэрээ һэн ааб даа. Теэд зүрхэтэйгөөр дайлалдажа захалхаһаа дээрэ юумэн энэ ушарта байдаггүй һэмнай. Би, танкнуудые буудадаг командир, ординарецтаяа мүн лэ дайсаниие угтаха газар бэдэржэ гүйбэб. Гэнтэ харахадам дүтэхэн, жалга соо, хэдэн хүн хэбтээ һэн. Манайхин байна ха юм гэжэ һанаад, тэдээн тээшэ даб гэбэбди. Теэд урдаһаамнай автомат буугаа тодхоһон дайсан бодожо ерэбэ гээшэ. Оройдоол арбаад алхын газарта ингэжэ буугай ама өөрынгөө урда хараа һэм. Бодомжолхо заб байгаагүй. Буудажархёоб. Таламни боложо тэрэ бэшэ, харин биинь үрдиһэн байгаа бшууб. Һүүлээрнь айхабтар хүндэ тулалдаан эхилшоо һэн.

Тэрэ тулалдаанда Константин Матвеевич баруун гараа, гэдэһэ руугаа шархатаһан юм. Теэд Эсэгэ оронойнь, совет арадайнь эрхэ сүлөө ами наһанһаань үлүүгээр һанагдадаг байһан хадань сэрэгшэ заахашье гэдэргэ сухаряагүй, дахяад лэ тиимэ аюулта тэмсэлнүүдтэ ородог байһан гээшэ.

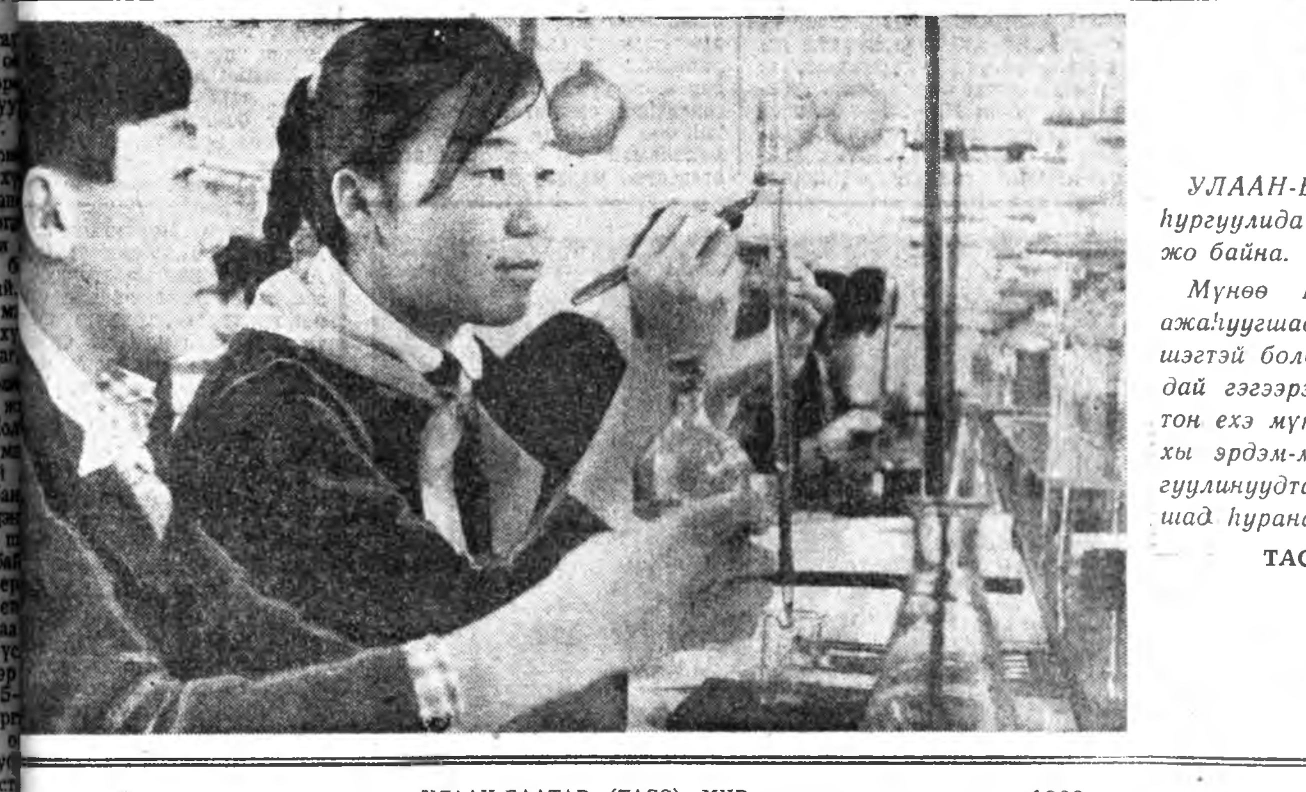
1942 оной октябрь һараһаа эхилээд лэ илалтын гайхамшаг үдэрэй ерэтэр Константин Маланов тэмсэлэй охин соогуур дайлалдаһан байна. 85-дахи гвардейскэ дивизиин 253-дахи стрелково полкдо алба хэхэ зуураа, баатар сэрэгшэ ахалагша лейтенант гэһэн тэрэ зэргэтэй, Ленинэй партиин гэшүүн болоһон байха юм.

Константин Матвеевичэй дайгаар гаталһан зам хэдэн зуу мянган модо болохо. Брянска, I Украинска, Прибалтийска фронтнуудай туйлаһан илалтануудта тэрэнэй оруулһан зааханшье һаа, үнэтэ нэмэри байхал даа.

Тэнюун Буряадаймнай алдарта сэрэгшэдэй нэгэн К. М. Маланов шэн зориг, баатар габьяа харууһанайнгаа түлөө «Красная звезда» гэжэ хоёр орденоор, хэдэн олон медальнуудаар шагнагдаа.

Сэрэгшэ мүнөө Буряадай республикын хизаар ороноо шэнжэлхэ Хангаловай нэрэмжэтэ музейн директорээр ажалладаг. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ совет арадай баатаршалга харуулһан стендын дэргэдэ Константин Матвеевич өөрөө зогсожо, ерэгшэдэй урда һонирхолтой хөөрөө дэлгэдэг.

Ц. ЖАМБАЛОВ.

УЛААН-БААТАР. 1-дэхи һургуулида химиин урок боложо байна.

Мүнөө Монголой орондо ажалһуушад бүлтадаа үзэг бэшэгтэй боложо байна. Арадай гэгээрэлэй хэрэгтэ гүрэн тон ехэ мүнгэ һомолно. Юрэнхы эрдэм-мэдэрэлэй 500 һургуулинуудта 23 мянган һурагшад һурана.

ТАСС-ай фотохроника.

АХА ДҮҮ ЁҺОНОЙ ТУҺАЛАМЖА

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). МНР-эй парти ба правительство Улаан-Баатар хотые болбосон түхэлтэй болголгодо ехэ анхарал хандуулна.

Һүүлэй жэлнүүдэй үеэр тус хотодо байрын хэдэн шэнэ микрорайонууд, захиргаанай ба соёл гэгээрэлэй хэдэн арбаад байшан, промышленна предприятинууд бодхоогдоо. Хооһон тала байһан газарнуудта ажаһуудалай районууд тогтоогдоо. 1969 онһоо хойшо эндэ миллион хахад дүрбэлжэн метр байрын талмай баригдажа, ашаглалгада үгтөө.

Монголой түб хотые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ москвагайхид хубитаяа ехээр оруулна. Улаан-Баатарай барилганууд дээрэ Монголой мэргэжэлтэдтэй хамта Главмосстройн мэргэжэлтэд ба хүдэлмэришэд хүдэлэлсэдэг.

1972 ондо монгол, совет барилгашад 29,5 мянган дүрбэлжэн метр байрын талмай бариха гэхэ гү, али Монголой мянгаад бүлэнэр мүнөө үеын эрилтээр баригдаһан байрануудтай болохо. Эдеэ хоолой комбинадай, Мал ажалай асуудалнуудые шэнжэлхэ институдай ветеринарна лабораториин, түб хотын баруун хубида телефоной автомат станциин барилга дүүрэнтэжэ байна. Шэнэ худагуудые малтаха, хотын уһаар хангагдаса һайжаруулхын тула резервуарнуудые бариха, тепломагистраль үргэдхэхэ хүдэлмэридэ москвагайхид хабаадалсана.

Совет, монгол хүдэлмэришэдэй, инженернүүдэй барижа байһан, Монголой профсоюзуудай байшан Монголой, СССР-эй арадуудай хоорондо улам бэхижэжэ байгаа хани нүхэсэлэй һүлдэ болохо.

ХҮН БҮХЭНИИЕ ЭКОНОМИКЫН ЭРДЭМДЭ ҺУРГАХА

...ШЭНЭ ЖЭЛДЭ БЭЛЭДХЭХЭ ТУХАЙ

...һура... ...улинууд болон семинарнуу... ...айгуулһан тоогоор бэшэ, ха... ...экономическа эрдэм бэлэдхэ... ...шанараар, олоһон эрдэмээ хү... ...ралэгшэдэй бодото ажалдаа ...жэ шадаһанай зэргээр лэ ...истерствэнүүд болон захиргаа... ...зргаануудай предприятинууд ... эмхи зургаануудай, партий... ...рофсоюзай, комсомолой болон ... бусад организацинуудай ...ажалшадай экономическа һурал... ...айжаруулха тухай» КПСС-эй ... тогтоолые бэелүүлжэ бай... ...ь ехэнхидээ сэгнэгдэхэ ёһо...

... предприятинуудта, зарим ... районуудта, городуудта, об... ... партийна организацинууд... ...уралсалай жэлдэ бэлэдхэл юу ...наб гэхэдэ, экономическа ...талда иимэ зон: предприяти... ..., колхозууд болон совхозуу... ...үтэлбэрилэгшэд; үйлэдбэриие ...аха албанай дунда зиндаа... ...хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэ... ...эй 30—40 процентнь; хү... ...эшэд болон колхознигуудай ...0 процентнь хабаадуулагда... ...болоно.

...Экономическа һургуулинуудай ...хүдэлмэрилэгшэд болон багшана... ...шэлэн олохо ба тэдэнэрэй һу... ... эмхидхэхэ гээшэ занятида ...дэлэй гол шухала асуудал мүн болоно.** Эдэ кадрнуудһаа, эдэнэрэй мэргэжэлһээ бүхы юумэн нэн түрүү дулдыдаха байна. Үнэтэ сагаа гээнгүй ажалшадай бүхы коллективүүдтэ, бүхы һалбаринуудта, районуудта, городуудта, областьнууд болон республикануудта иимэ кадрнууд хэды шэнээн хэрэгтэй болохоб, хэдынь бии гээшэб, тэдэнэрэй эрдэм, бэлэдхэл тодорхойлхо гээшэ тон шухала хэрэг мүн.

Экономикын албанай хүдэлмэрилэгшэдһөө, дээдэ һургуулинууд болон техникумүүдэй багшанарһаа, эрдэм-шэнжэлэлгын институдуудай хүдэлмэрилэгшэдһөө, экономическа талаараа эрдэм бэлэдхэл һайнтай инженерно-техническэ кадрнуудһаа пропагандистнарые шэлэн олохые оролдохо хэрэгтэй. **Экономистнууд-мэргэжэлтэдые гамнажа, бодомжотойгоор хэрэглэхэ, шадаа һаа тэдэниие ондоо даалгабаринуудһаа сүлөөлхые оролдохо, эдэнэрэй хүсэ шадалые экономическа пропагандада зорюулха хэрэгтэй.**

Томо предприятинууд болон нэгэдэлнүүд дээрэнь хүдэлмэришэдэй һуралсаха экономическа һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэдые бэлэдхэжэ болоно гээд бодото байдал харуулаанхай. С. М. Кировэй нэрэмжэтэ Харьковска турбинна заводой үльгэр жэшээ энээниие тодоруулжа үгэбэ. Эндэхи парткомой зүблөөн дээрэ пропагандистнар хаража үзэгдэһэн байгаа. Удаань 60—60 хүнтэй һуралсалай хоёр бүлэг байгуулагдаа һэн. Предприятиин хүтэлбэрилэгшэд, ехэ ехэ мэргэжэлтэд, городой эрдэмтэд-экономистнууд занятинуудта, колхозууд болон совхозуудта хүдэлхэ пропагандистнарые городуудай, районуудай (зоно зоноор) курсануудта бэлэдхэбэл, дээрэ байха болоно.

Дунда зиндаанай албанай хүдэлмэрилэгшэд болон арадай ажахын мэргэжэлтэдэй һурадаг экономическа һургуулинууд болон семинарнуудай хүтэлбэрилэгшэдэй һуралсал дээдэ һургуулинуудай дэргэдэхи курсануудта эмхидхэбэл, ашатай туһатай байха юм. Жэшээнь, Киевскэ областьдо найман дээдэ һургуулинуудай дэргэдэ март һарада иимэ курсанууд хүдэлжэ эхилээ. Мэргэжэл дээшэлүүлхэ институдууд болон факультедүүдые энэ хэрэгтэ хабаадуулхада болоно. Жэшээнь, барилгын, харгы замай болон коммунальна машина бүтээлгын министерство һуралсалай шэнэ жэлэй эхилтэр экономическа һуралсалда хүдэлхэ 500 гаран багшанарые бэлдэжэ гаргахаар хараалаад байна. Мүн бэшэшье союзна болон союзно-республиканска министерствэнүүд иимэ арга боломжонуудтай байна бшуу. Белоруссида республиканска министерствэнүүд дээдэ һургуулинуудай туһаламжатайгаар предприятинуудай экономическа һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй дүрбэн семинар жэлэй туршада соо үнгэргэхөөр хараална.

Һуралсалай жэлэй эхилхын урда тээ пропагандистнарые курсануудта, һургуулинууд болон семинарнуудта һурагшадые учебнигүү дээр, зураглан харуулһан хэрэгсэлнүүдээр хангаха хэрэгтэй, экономическа асуудалнуудаар парти, правительствын шиидхэбэринүүдэй бэелүүлэгдэжэ байһан тухай, ажалшадай коллективүүд болон һалбаринуудай экономическа ажал хэрэгүүд тухай хаһа саг соонь эдээн дэ мэдээсэжэ байха хэрэгтэй. Экономическа һуралсалда хэрэглэгдэхэ тон һайн шанартай учебнигүүдые саг болзор соонь хэблэжэ гаргаха гээшэ авторска коллективүүдэй, политическэ литературын хэблэлэй газарнуудай, «Экономика», «Мысль» гэжэ хэблэлэй зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй нангин үялга болоно.

Ниитэ экономическа болон тус тус һалбаринуудай журналнууд, түбэй, республиканска болон областной газетэнүүд, радио болон телевидени һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэ хэрэгтэ тон ехэ эдэбхитэйгээр хабаадаха үялгатай. Экономическа һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд болон экономическа элдэб янзын һуралсалда һурагшанарта туһаламжа болгон эдэнэр материалнуудые хаһа саг соонь хэблэхэ ёһотой.

Экономическа эрдэм шудалха һуралсалай жэлдэ бэлэдхэхэ зүбшэлнүүд соо **коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсалтай, комсомолшуудай политическэ һуралсалтай экономическа һуралсалые нягта холбоотой ябуулха гол шухала ёһо гуримууд тодорхойлогдонхой.** КПСС-эй түүхээр, философёор, научна коммунизмаар, КПСС-эй экономическа политикын сурталнуудаар, политическэ экономи болон бусад предмедүүдээр олон миллион һурагшад эрдэм бэлэдхэлээ саашадань улам дээшэлүүлхэ юм. Үзэгдэжэ байһан предмедүүдэй хэмжээе бага болгохо гү, али таһалдуулжа болохогүй. Тиигэхэ зуураа партийна һуралсалда экономическа асуудалнуудые шудалха хэрэгые экономическа һуралсалай типовой программада дүтэлүүлхэ ёһотой.

Эхин шатын политическэ һургуулинуудта жэшээнь, экономикын эрдэм ухаанай үндэһэн сурталые хоёр жэлэй экономическа һургуулинуудай программаар шудалдаг байна. Марксизм-ленинизмын һургуулинуудта политическэ экономи гү, али научна коммунизмын үндэһэн суртал шудалжа дүүргэһэнэй һүүлээр «Экономикын эрдэм ухаанай үндэһэн суртал» хүдэлмэришэдэй шудалха занятинуудые эмхидхэжэ болоно. Тиихэдэ дунда зиндаанай хүтэлбэрилэгшэдтэ «Экономикые ба үйлэдбэриие ударидалгын үндэһэ һууриие» шудалха занятинуудые эмхидхэхэдэ болохо. Марксистско-ленинскэ һуралсалай дээдэ шатада, экономикын асуудалнуудые шудалдаг теоретическэ семинарнуудай, марксизм-ленинизмын университедүүдэй экономическа курсануудай, партийна, ажахын эдэбхитэдэй районуудай һургуулинуудай тематика экономикын эрдэм ухаа шудалха һуралсалай түсэбүүд болон программануудтай зохилдуулан тааралдуулагдаха юм.

Коммунис ажалай һургуулинуудай программада мүн лэ нэмэлтэ оруулагдаха, зохихо хубилалтанууд болохо юм. Экономикын эрдэм бэлэдхэл дээшэлүүлхэ, түрүү дүй дүршэл шудалха, ажалшадые хүмүүжүүлхэ шухала арга нүхэсэл болоһон эдэ һургуулинууд саашадаа улам хүгжөөгдэхэ хараатай юм.

Кадрнуудые, олон түмэн ажалшадые экономическа эрдэмдэ һургаха хэрэг хангаха талаар гүрэнэй, ажахын, партийна, профсоюзай, зургаануудай, ниитын организацинуудай үүргэ ба үялга КПСС-эй ЦК-гай тогтоол дотор тодорхойлогдонхой. Энэ һуралсалые түсэблэхын, эмхидхэхын, һуралсалайнь баазые бэхижүүлхын түлөө харюусалга министерствэнүүд болон захиргаанай зургаануудта, предприятинуудай, колхозууд болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэ даалгагданхай. Ажалшадай экономическа һуралсалые саг үргэлжэ хүтэлбэрилхэ хэрэг бэелүүлхыень партийна комитедүүдтэ, тэдэнэй һалбаринууд болон үзэл сурталай таһагуудта даалгагдана. **Предприятинуудай захиргаанууд, партийна, профсоюзай болон комсомолой организацинуудай хүсэеэ нэгэдүүлжэ, бэе бэедээ туһалалсан, нягтаар хүдэлөө хадань, экономическа һуралсал эмхитэй, амжалтатай байха юм.**

Занятинуудай эхилхэ саг болотор тиимэшье ехэ саг үлөөгүй. Экономическа эрдэм шудалха 1972—1973 онуудай һуралсалай жэлдэ нягта һайнаар бэлдэхэ гээшэ тон шухала хэрэг болоод байна, тиигэжэ КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ энэ һуралсалай хүсэ нүлөөе бүрин хүсэдөөр хэрэглэхэ шухала.

(«Правда» газетын 1972 оной апрелиин 14-нэй номерһоо абтаба).

АЛХАЛНА ЭДИР ПИОНЕРНУУД

Нарата сэлмэг энэ үглөөтүүр ургы сэсэгэй hалбарhандал, Тохой тосхоной гудамжаар улаан туг намилзуулан, барабан горнын аялга зэдэлүүлэн, Загастайн дунда hургуулиин пионернүүд hайндэрэй жагсаалда гараба. Сагаан самсадаа улаан галстук зүүhэн соггой солбон хүбүүд, басагад зэргэ татан, хонгёо дуу дуулажа, hүртэй хүхюунээр гэшхэлнэ.

Энэ hургуулиин эдиршүүлэй омогоржохо, баярлаха юумэн бага бэшэ. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ пионернүүдэй эмхиин 50 жэлэй ойе эдэнэр hуралсалдаа, ажал ябуулгадаа яhала амжалтатайгаар угтаа. Эндэхи пионернүүдэй 95,6 процентнь бүхы предмедүүдээрээ hайнаар hуралсажа, муу сэгнэлтэ абаагүй. 5-дахи «Б» классай пионернүүд хоёр жэлэй туршада бултадаа hайнаар hуралсана. hайндэрэй жагсаалай түрүү зэргэдэ эрхимээр hуралсадаг, бүхы предмедүүдээрээ 5 гэhэн сэгнэлтэ абадаг Света Шарапова, Лариса Хлабасова, Лариса Пурбуева, Юрий Тыжинов болон бусад алхална. 4-дэхи классай пионернүүд бултадаа hуралсалдаа, олониитын хэрэгтэ шалгардаг байжа, олоной анхарал татана.

Эдир ленинецүүд эрхимээр hуралсахынгаа хажуугаар эжыдээ, абадаа туhалдаг, түрэл колхозойнгоо бригада, фермэнүүдые шефтээ абажа, хүдэлмэридэнь дүнгэлсэдэг байха юм. Үбhэ хуряалгын, таряа хуряалгын үедэ эдир пионернүүд бухал шэрэхэ, үбhэ тармаха хүдэлмэридэ ябалсадаг.

Үнгэрhэн жэлдэ энэ hургуулиин пионернүүд түрэл Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздоо 7,2 гектарта куузику ургуулжа үгөө. Гектар бүриhөөнь 420 центнер шэмэтэ куузику хуряажа абаhан юм. Мүн 4,5 гектарта овощ ургуулаа. Нёдондо зундаа hургуулиин үхибүүд 20 мянга гаран хонидой ноохо хайшалжа үгөө.

hургуулиин hурагшад механизаторай мэргэжэл шудалха гэжэ оролдоно. Тракторист, токарь гэhэн үнэмшэлгэ абаhан hурагшад олон. Ганжахан энэ жэлдэ 28 үхибүүд токарь, 17-ниинь тракторист мэргэжэлтэй болоо. Энэ хабартаа үхибүүд, пионернүүд сабшалан сэбэрлэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаhан байна. Мүн 30 тонно түмэр гүдэгэ суглуулжа тушаагаа. Нёгондо арбадахи класс дүүргэhэн 10 хүбүүд, басагад түрэл колхоздоо ажаллажа ябана.

hайндэрэй жагсаалые физкультурын багша Геннадий Петрович Палхаев эмхидхэжэ ябана. Шэнэ үетэниие эрдэм бэлигтэй болгохо арюун hайхан хэрэгтэ бүхы наhаяа зорюулhан шадабаритай бэрхэ багшанар энэ hургуулида олон юм. Тэдэнэрэй дундаhаа Т. П. Бадмаринчинова, Н. И. Иринчеева, Л. И. Гармаева, Д. Ш. Гомбоева болон бусадые онсолон тэмдэглэмээр.

Эсэгэ ороноо хамгаалха Агууехэ дайнда ами наhаяа алдаhан сэрэгшэдтэ табиhан хүшөөгэй дэргэдэ жагсаалда хабаадаhан пионернүүд зогсожо, тэдэнэрэй дурасхаал хэхэ мүнхэдөө зүрхэндөө абажа ябаха, hайнаар hуралсаха, Эсэгэ ороноо хамгаалхаар бэеэ бэлдэхэ байhанаа мэдүүлбэ.

hүүлээрнь hургуулиин газаахи талмай дээрэ hайндэрэй митинг боложо, эдир габшагай хүбүүд, басагадые пионернүүдэй эмхиин 50 жэлэй ойн hайндэрөөр hургуулиин директор Б. А. Раднаев, Загастайн сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. Г. Вяткин, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь Н. К. Куженов, 1924 онhоо КПСС-эй гэшүүн, тусхайта пенсионер П. Б. Ангаров болон бусад амаршалжа, hайнаар hуралсахыень, олониитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ажалша бэрхэнүүд болохыень пионернүүдтэ хүсэбэ. Үнинэй коммунист П. Ангаровта улаан галстук зүүлгэгдээ.

Пионернүүдэй ойн баярай hайндэр хүхюун сэнгэлигээр, урма зоригтойгоор эндэ үнгэрhэн байна.

В. ГЫЛЫКОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Үнинэй коммунист П. Ангаров пионернүүдэй дунда. Пионернүүд тосхоной гудамжаар ябана.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

СОГТОЙ ДОРЮУН ҮХИБҮҮД

...Галуута-Нуурай хоёрдохи дунда hургуули соо дружинын сбор боложо байба. 4-дэхи классай Гайдарай нэрэмжэтэ отрядай командир Солбон Балданов ингэжэ захирба:

— Отряд, миниин команда шагна! Баруун гар тээшээ хаража, зэргэлэн жагсагты! Сэхэ зогсо!

Солбон хонгёо хоолойгоор, тоб байса ингэжэ элидхэбэ:

— Гайдарай нэрэмжэтэ отряд дружинын сборто жагсаагдаа!

— Рапорт абтаа, — гэhэн үгэ дуулаhаар, Солбон отрядайнгаа хажууда ерэжэ зогсобо.

Ахалагша пионервожата Иван Кузьмич Антонов дружинын урда ингэжэ соносхобо:

— Революционно дуунуудай конкурсдо нэгэдэхи hуури эзэлhэнэйнь түлөө Гайдарай нэрэмжэтэ отрядые дружинын грамотаар шагнаха.

Отрядайнгаа зүгhөө Солбон Балданов урда гаража, грамота абаба. Бүхы пионернүүд ташаганаса альга ташаа hэн.

Гайдарай нэрэмжэтэ отрядай пионернүүд бүхы мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, бултандаа «хамсыгаа шуужа» дружинын хараалhан хэмжээ ябуулгануудта хабаададаг болоhоор үнинэй. Тус отрядай бүхы хүдэлмэринь пионерскэ маршрудай ёhоор үнгэргэгдэдэг.

Жэшээлхэдэ, «Зарницада» хабаадагша 4 «Г» классай пионернүүд Гусиноозёрскын Лермонтовэй нэрэмжэтэ үйлсэдэ ажаhуудаг дайнай ветерануудые бултыень бүридхэлдөө абаhан байна. Дайнда хабаадагшадые отрядай сбортоо урижа, уулзалга эмхидхэhэн, тэдэнэй дайшалхы зам тухай шагнаhан байнад. hайндэрэй болохо бүри тэдэниие амаршалдаг заншалтай болонхой. Тэдэнтэй уулзалга үнгэргэхэдөө өөhэдөө кино гү, али диафильм харадаг болоо.

Тиихэдэ, пионернүүд хододоо hайнаар hурадаг ха юм. Гайдарай отрядай 35 hурагшадай 25-ниинь «4», «5» гэhэн сэгнэлтэтэйгээр hурадаг. Эрхимүүдэй эрхим пионер Лена Куликова мүнөө «Артектэ», Хара далайн эрьедэ амархаяа ошонхой.

Люба Медведёва, Коля Королюк, Боря Капустин, Солбон Балданов болон бусад — hайнаар, бэрхээр hурагшад эндэ олон даа.

Классай хүтэлбэрилэгшэ Ида Александровна Постольник ингэжэ hурагшадаа магтана:

— Манай классай пионернүүд дружина соогоо эрхимээр ажалаа ябуулдаг тула оло дахин түрүү hуури эзэлhэн юм. hүбэлгэн ухаатай, шуран солбон хүүгэд даа. Бидэнэр бүхы амжалтаяа пионернүүдэй ехэ hайндэр — 50 жэлэй ойдо зорюулаабди. Галуута-Нуурай хоёрдохи дунда hургуулиин Гайдарай нэрэмжэжэ отрядай пионернүүд ингэжэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажал хэрэгээ эрхилжэ, согтой дорюунаар алхална.

С. ОЧИРОВ.

МИЛИЦИИН ЛЕЙТЕН АНТ

Шэлэhэн мэргэжэлдээ дуратай хүнүүд эршэ хүсэеэ зангидан хүдэлдэг гээшэ ааб даа. Эгээл тиимэшүүлэй нэгэн гэхэдэ, Сэлэнгын аймгүйсэдкомой дотоодын хэрэгэй таhагай участково инспектор Келя Евгений Тадеушевич мүн. Тэрэ Галуута нуур станцида хүдэлнэ.

Үшөө үхибүүн наhанhаа Келя байгаалида дуратай hэн. Кизентуль гэжэ түрэл тосхондонь дүтэ оршодог ой тайгаар тэрэ бүхэли үдэртөө зайгша бэлэй. Жаахан Женя ехэ болоходоо ой модоной харуулшан болохоб гэжэ бододог байгаа. Евгений Келя уhан далайн сэрэгтэ албанда абтаа. Алба хэхэ үедөө партиин гэшүүндэ ороhон.

Албаяа дүүргэжэ ерэhэнэйнгээ Келя Сэлэнгын ой модоной ажахын начальнигаар, hүүлдэнь парторгоор томилогдоо.

Нэгэтэ тэрэниие партиин райкомдо дуудажа, МВД-гэй органдо эльгээгдэхэ тухай зүбшөөлыень hураа hэн. Тиигэжэ ногоон петлицэтэй костюмаа милициин лейтенантын сэнхир мундираар hэлгээ юм. Мүнөө жэлhээ үлүү Галуута нуур станцида участково инспектороор хүдэлнэ. Энэ хугасаада тэрэ элдэб ушаралта ябадалнуудтай дайралдаа...

...Нэгэтэ сошордомо дохёо ерээ. Нэгэ hууринда хоёр сүүдхын туршада хорёод велосипед хулуугдаа.

— Булэг хүнүүдэй хулгай хэhэн дээрэhээ энээниие элирүүлхэнь бэрхэтэй байгаа hэн, — гээд Евгений хожомоо хэлээ бэлэй.

Эдэ үдэрнүүдтэ Келя Галуута нуур тосхоной үйлсэнүүдые хэды дахин hүндэлөө гээшэб. Хэлэхэнь бэрхэтэй. Гадна дэмы бэдэрэлгэ хэхэгүйн тула анханда болоhон хулгайн ябадалнуудые хаража үзэхэ хэрэгтэй. Тиигэhэнэй hүүлдэнь лэ энэ ушар багашуулай хэрэг гэжэ бага зэргэ элирүүлэгдэбэ. Түрүүшын хараада hургуулиин hурагша Серёжа Рябов тодорбо. Тэрэ гэртээ хонодоггүй, зайгуултажа ябадаг байгаа. Сергей Рябовай нүхэд гэхэдэ аха дүү Алёша ба Саша Максимовтан, Саша Доржиев, Вася Лубсанов гэгшэд. Тэдэнэр пекарниhаа хилээмэ, магазинhаа ранецтэ, больницаhаа варени, столовоhоо виноград ба колбаса хулуудаг байhан гэжэ элирүүлэгдээ. Зүгөөр эдэнэр лэ дахинаа хулгай хээ гээшэ гү? Асуудалай үедэ велосипед тэдэнэй хулууhаниинь мэдэрэгдэбэ.

Энэ хэрэгэй үшөө дүүрээдүй байтар загаhа олзоборилдог ажахын хажууhаа 00 59 номерой хүхэ «Волга» олдобо. Улаан-Үдэhээ «Волга» хулуугдаа гэhэн мэдээсэл урид абтаhан юм.

Евгений хүнүүдтэй уулзажа, дотоодын хэрэгэй таhагай хүтэлбэрилэгшэдтэй энээн тушаа хөөрэлдэнэ. Зүгөөр хулгайшаниие олохын тула энэ хэрэгтэ ниитэ зониие элсүүлбэ.

Келя милициин хүдэлмэридэ нилээдгүй дүй дүрэлтэй болоhон, хүнүүдые hайса мэдэхэ дээрэhээ гэмтэниие дары түргэн олоhон байгаа. Гадна леспромхозой хүдэлмэришэн Бурундуков гэгшэ hогтуугаар хулиган ябадал гаргаhан байгаа. Лейтенант Келиин хөөрэлдэхэеэ ошоходонь тэрэ хутагаар хадхахые hэдээ. Зүгөөр Евгений самбо барилдаа мэдэхэ hэн туладаа хулиганиие нюдэ сабшаха зуура дорoo даража, номгоруулаа hэн.

Гэмтэниие оложо элирүүлхэ, архиншадые зүб замдань оруулха гээшэ хүнгэн хэрэг бэшэ ааб даа. Участково инспектор лейтенант Евгений Тадеушевич Келя энэ уялгаяа оролдосотойгоор дүүргэдэг.

И. МАЛЬЦЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: Украинын ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. П. Ляшко гэгшын «Эгэшэ дүү республикануудай бүлэдэ» гэhэн статья. «Владимир Усовай бригадада» гэhэн С. Бухаевай статья. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаhанда: Буряадай АССР-эй гэгээрэлэй министр С. Дмитриевэй «hургуулиин шухала ажал» гэhэн статья. «Газар ажал эрхилэлгэдэ зональна онсо шэнжэнүүдые зүбөөр хэрэглэхэ» гэhэн статья тухай hанамжанууд. Түрэл орон доторнай. Редакцида ерэhэн бэшэгүүдhээ.

Гурбадахи хуудаhанда: Украинын ССР-тэ зорюулагдаhан тематическа хуудаhан.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: «Арадай аман үгые шэнжэлэлгэдэ шэнэ юумэн» гэhэн Н. Хомосовой. С. Балдановай статья. Хилын саанаhаа ерэhэн мэдээсэлнүүд. Спорт.

ЭНХИР ЭКРАН

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

16.05 — орон доторхи hонин. 16.10 — «Считалочка» гэhэн үхибүүдтэ зорюулагдаhан дамжуулга. 16.40 — Олон миллион арадуудай ленинскэ университет. 17.10 — «Джульбарс» гэhэн уран hайханай фильм. 18.30 — спортын программа.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

19.00 — Концерт. 19.30 — «Мир в этот день» гэhэн документальна фильм.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

УЛААН ҮДЭ ХАРУУЛНА:

18.00 — концерт. 18.40 телепанорама.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

19.00 — «Время» гэhэн hүүлэй hонинной программа. 19.30 — фильм-концерт. 19.50 — «Война и мир» гэhэн уран hайханай фильмын 1-дэхи сериинь харуулагдаха.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

21.30 — «Алтаир» гэhэн телевизионно клуб. 22.10 — концерт.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

22.55 «Амтадай ажабайдал» гэhэн дамжуулга. 24.00 — «Время» гэhэн hүүлэй hонинной программа. 00.30 — композитор Хренниковтэ зорюулагдаhан дамжуулга 03.00 — телефильм. 03.30 — футбол. Эндэ Европын түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн мүрысөөндэ Москвагай «Динамо» Шотландиин «Глазго Рейнджерс» командануудай наадан дамжуулагдаха.

ХИЛЫН СААНАhАА

телефон телеграф радио

УЛААН-БААТАР

МОНГОЛ АРАД шаналан гашуудана

ТАСС

Монгол арадай элитэ ехэ хүбүүн МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ, «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат Жамсарангиин Самбугай наhа бараhантай дашарамдан, бүхы монгол арад гүнзэгы шаналал гашуудалаа мэдүүлнэ. Бүгэдэ арадай шаналал гашуудалай эдэ үдэрнүүдтэ министерствэнүүдэй, ведомствэнүүдэй, ниитын эмхинүүдэй, хариин оронуудай МНР-эй ниислэл хотодохи посольствонуудай байшангуудтахи гүрэнэй тугууд нэнгүүлэгдэнхэй.

Ниислэл хотын предприятинуудай олон мянгаад хүдэлмэришэд, алба хаагшад, Монголой Арадай армиин сэрэгшэд, урдын партизанууд, ревсомолшууд, hурагшад монгол арадай элитэ ехэ хүбүүндэ hүүлшынгээ хүндэлэл үзүүлхэеэ ерэнэ.

Жамсарангиин Самбуе хүдөөлүүлгэ майн 24-дэ болохо.

БОНН

ГКП-гэй ПРАВЛЕНИИН ПЛЕНУМ

ТАСС

Германиин Коммунис партиин правлениин пленум майн 20-до Дюссельдорфдо нээгдэбэ. СССР болон ПНР-тэй ФРГ-гэй хэhэн договорнуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэлэй ээлжээтэ зорилгонууд, Европодо эб найрамдаал хангахын, аюулгүй байдал байгуулхын түлөө политическэ оршон байдал тухай элидхэл ГКП-гэй түрүүлэгшэ Г. Бахман хэбэ. Советскэ Союз ба ПНР-тэй ФРГ-гэй хэhэн договорнуудые эсэслэн баталалга ехэ удха шанартай гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ. Эдэ договорнууд ФРГ болон хүршэ оршодог социалис оронуудтай харилсаа холбоонуудыень үндэhөөрнь хубилгаха арга олгохо байна гээд тэрэ мэдүүлhэн байна. Европодо аюугүй байдал байгуулха, харилсаа холбоо тогтоохо асуудалнуудаар ниитэ Европын хэлсээ дары түргөөр зарлаха хэрэгтэ эдэ договорнууд ехэ нүлөө үзүүлхэ. Договорнуудые эсэслэн баталhанай ашаар ФРГ-гэй арад зондо, Европын бүхы арадуудта түүхэтэ удха шанартай шиидхэбэри абсонэй Советскэ Союзда аян...

США-гай Президент Р. [...] сонэй Советскэ Союзда аян[...]ха тухай дурдахадаа, элид[...]шэ ингэжэ мэдүүлбэ: «Сове[...] Союз политическэ гол шу[...] асуудалнуудые амжалтата[...] шиидхэжэ, империалис [...]нүүдэй ээрхэг түримхэй ябу[...]гануудта эрид шанга харю[...] хилто хэhэн политика ябуу[...] Советскэ Союз США хо[...] хоорондохи харилсаа хо[...] бүхы арадуудта ехэ удха ша[...]тай гэжэ К. Бахман мэдүү[...]

НЬЮ-ЙОРК

ИНДОХИТАДТАХИ БАЙЛДААНУУД

ТАСС

Урда Вьетнамай фронтнууд дээрэ шанга байлдаанууд боложо үргэлжэлhөөр. Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй частьнууд хойто секторто эрид шанга шэнэ ябуулгануудые хэжэ байнхай.

Түбэй хада гүбээлиг газарта, Контум хото шадар шанга байлдаанууд болоно. Майн 22-то Плейка хотоhоо урдуур 22 километртэ шэбээлhэн дайсанай 41-дэхи баазые патриодууд эзэлэн абаа.

США-гай тактическа авиаци, корабльнууд Урда Вьетнамай газар нютагуудые, тодорхойлон хэлэхэдэ, Түбэй хада гүбээлиг газарай hуурин тосхонуудые бомбодоно, буудана.

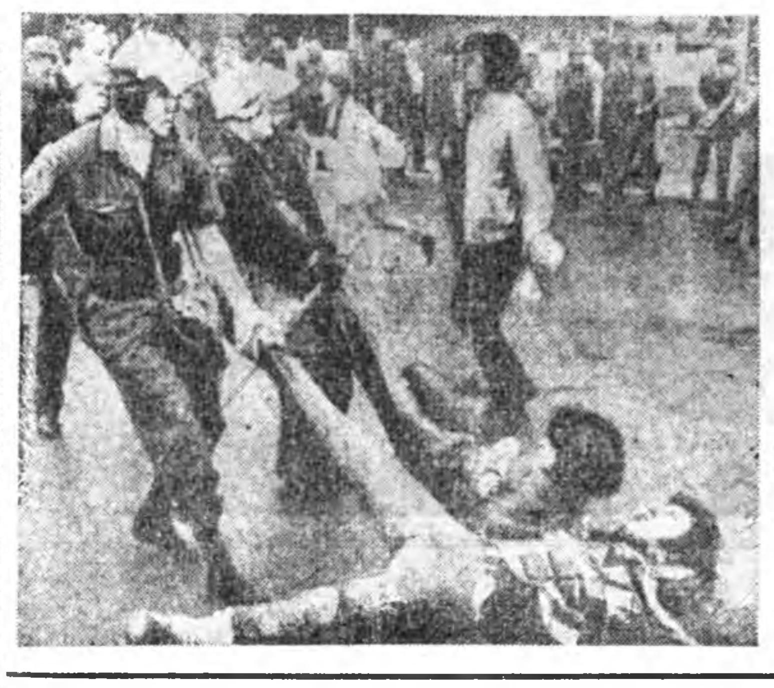
ХАНОЙ. (ТАСС). Сайгонhоо 90 километртэ оршодог 13-дахи харгыда дүтэхэнэ hуурижан тогтоhон Анлок хото шадар шанга байлдаанууд болоно гэжэ Урда Вьетнамhаа мэдээсэлнүүд ороно. hүүлэй үдэрнүүдтэ дахуул сэрэгүүд хүреэлэлтэhээ гарахые хэды оролдобошье, бираагүй. Майн 19—20-до болоhон байлдаануудта Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд дайсанай 640 солдат, офицерые хүлhөөнь буулгаhан байна.

ПАРИЖ. (ТАСС). Лаосой патриодууд Паксе хото шадарай hуурин тосхонуудые хиналтадаа абанхай. Тус хотоhоо зүүлжээ 20 километртэ шэбээлhэн хархис хүсэнүүдэй 3 батальониие патриодууд артиллереэр буудаа.

Паксе хотоhоо хойшоо 55 километрэй газарта оршодог Кхонгседон гэжэ шухала пунктые патриотическа хүсэнүүд гартаа абаба.

hүүлэй 2 үдэрэй турша соо Компонгтхом провинцида патриодуудай амжалтатайгаар добтолго хэхэдэнь, Пномпениин сэрэгүүд дүрбэн шухала бэхилэлтэнүүдээ орхижо ошохо баатай болоо гэжэ Камбоджоhоо мэдээсэгдэнэ.

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикын патриодууд майн 21-дэ Ниньбинь, Нгеан провинцинуудта американ 2 самолёт буудажа унагааба. Тиигэжэ ДРВ-гэй газар нютагуудта буудагдажа унагаагдаhан американ самолёдуудай тоо 3590-дэ хүрэбэ гээд Вьетнамай информационно агентство мэдээсэнэ.

Холбоото Штадуудта Вьет[...] боложо байhан дайе болюул[...]hэн эрилтэ олониитэ табина. С[...]гай сэрэгэй хэдэн баазанууда[...] гэдэ дайнда эсэргүү митинг[...] демонстрацинууд болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Алам[...] (Калифорния штат) ВВС-эй ба[...] дэргэдэ болоhон демонстра[...] хабаадагшадые полицинхи[...] hээжэ байна.

ТАСС-ай фотохрони[...]

ДАККА

ДАККАДА МИТИНГ БО[...]

ТА[...]

Бангладешэй национа[...] арадай партиин ниитэ на[...]нальна нэгэдэхи конфер[...] Даккын олониитэ ажал[...] хабаадалгатай митинг эндэ [...]рэбэ.

«Манай ороной – арад [...]даанхай байдалайнгаа түлөө [...] hарын турша соо тэмсэ[...]ханинараа, дайсадаа ядам[...] танидаг болоо», — гэжэ ННП[...] Генеральна секретарь Б[...]чарджа, митинг дээрэ үгэ [...]хэдээ, мэдүүлhэн байна. [...] сүлөөгэйнгөө түлөө хэhэн [...] сэлдэмнай туhаламжа, дэм[...]гэ үзүүлhэн Советскэ Союз[...] Индитэй хани барисаае хүт[...] бэхижүүлгэ Бангладешэй [...]циональна эрилтэнүүдтэ хар[...]сана гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Конференциин делегадуу[...]литическэ, экономическа [...]далнуудаар тогтоолнуудые [...]лан абаба.

Советскэ Союз ба Банг[...]шэй хамтын декларацида [...] табилгые, Инди ба Бангла[...] хоорондын хани барисаа[...]рилсан ажаллалга тухай д[...]рые баталалгые конферен[...] хабаадагшад нэгэн hаналта[...] амаршалhан байна.

КОЛОМБО

ШРИ ЛАНКЫН РЕСПУБЛ[...]

ТАСС

Майн 22-то Цейлон Шри [...]кын Республика болгог[...] Ороной урдын генерал-гу[...]натор Уильям Гопаллав[...] Республикын түрүүшын пр[...]дент, г-жа Сиримаво Бан[...]наике премьер-министр бо[...]

Заанай яhаар, субад [...]неэр, сайгаар, каучугаар с[...] хадаг байhан энэ арал дэ[...] орониие эртэ урда сагта [...] Ланка («Үзэсхэлэн hа[...] Ланка») гэжэ нэрлэдэг ба[...] юм. Цейлон дүрбэн зуун [...] турша соо Португалиин, [...]ландиин, Англиин (1815 [...] Англиин колонизаторнууд[...] аралые эзэлэн абаhан ба[...] колониальна дарлалта мү[...]тэ доро байhан. 1948 оной [...]ралиин 4-дэ Цейлон анг[...] колони бэшэ боложо, Бр[...]ска империин харьяата ба[...]шье, өөрын засагтай бо[...] юм.

1972 оной майн 22-то [...]лон Британска холбоото [...]нуудай бүридэлдэ ородог [...]даанхай Шри Ланкын Рес[...]лика болобо.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ДАККА. (ТАСС). Бангладешэй национальна арадай партиин (ННП) ниитэ национальна нэгэдэхи конференци эндэ хүдэлмэреэ эхилбэ.

Бангладешэй премьер-министр Муджибур Рахман конференци нээлгэдэ үгэ хэлэхэдээ, социалис экономико байгуулха талаар правительствада ехэ туhаламжа, дэмжэлгэ үзүүлhэнэйнь түлөө ННП-дэ, Бангладешэй Коммунис партида баяр баясхалан хүргөө.

Бангладешэй сүлөөтэ, бэеэ даанхай байдалтай байлгые таhалдуулха зорилго урдаа табиhан империалис хүсэнүүдэй харата ябуулгануудта хатуу шанга сохилто үгэхөөр hэримжэтэй байхыень премьер-министр республикынгаа арад зониие урялба.

БЕРЛИН. (ТАСС). Германиин Демократическа Республика Вьетнамай Демократическа Республикада материальна нэмэлтэ туhаламжа үзүүлхэ юм. ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Г. Вайс, ДРВ-hээ ГДР-тэ байдаг элшэн сайд Нгуен Сонг Тунг энээн тухай хэлсээндэ гараа табиhан байна.

МОГАДИШО. (ТАСС). Сомалиин арад социалис хүгжэлтын замда гараба. Юундэб гэхэдэ, социализм, социальна эгээн лэ энэрхы hайн байдал олгодог, бүхы хүнүүдые адли тэгшэ эрхэтэй болгодог, дарлалта мүлжэлтые үгы хэдэг байна гэжэ Сомалиин Верховно революционно Соведэй дэргэдэхи үргэн олониитэтэй холбоо барисаа тогтоохо бюрогой секретарь капитан Мохамед Омар, Сомалиин ниислэл хотын эхэнэрнүүдэй митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, мэдүүлбэ.

КАИР. (ТАСС). Дүтын Зүүн зүгтэ эб найрамдал, амгалан байдал тогтоохын түлөө уласхоорондын конференциие Италида үнгэргэхые дэмжэжэ байhанаа Египедэй, Сириин, Ливанай, Ирагай, НДРИ-гэй эб найрамдалай тала баридаг национальна комитедүүдэй түлөөлэгшэд мэдүүлбэ.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Американ найман эрдэмтэд— Лос-Аламостохи (Нью-Мек[...] штат) атомна лаборатори[...] дэлмэрилэгшэд майн 20-до [...]лоhон авиационно аюул ус[...] үедэ наhа бараба. Ядерна [...] hэрэлгын хойшолонгуудые [...] жэлжэ байhан, «Аполлон» [...]жэ программаар замбуу[...] ниидэлгэнүүдтэ заабари [...] байhан элитэ мэдээжэ биох[...] Райт Лэнгхем наhа бараг[...] тоодо ороно.

ПАРИЖ. (ТАСС). Үнгэ[...] жэлдэ Францида хүдэл[...] гүйшүүлэй тоо 17,4 процен[...] ургаа гэжэ тусхай баримта[...] дотор мэдээсэгдэнэ. 1972 [...] апрелиин hүүл багта орон до[...] 530 мянган хүдэлмэригүйш[...] тоологдожо байгаа.

ТОКИО. (ТАСС). Се[...] маршал С. Гуцва толгойло[...]той Польшын сеймэй деле[...] майн 22-то Японд ерэбэ.

Редакт[...]

Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ[...]

Манай адрес, телефо[...]

г. УЛАН УДЭ, ул. Л[...] 35. Телефоны: редакто[...] 54-54, приёмная — 54-93, [...] редактора — 68-08, зам. [...]тора — 62-62, ответ. секре[...] — 50-52, зам. ответ. секре[...] — 36-76, отделы: парт[...] жизни — 60-91, сельского [...]зяйства — 64-36, 63-86, [...]ганды и агитации — 56-23, [...]мышленности и строител[...] — 61-35, советского строи[...]ства и быта — 69-58, куль[...] и школ — 60-21, писем и [...] селькоров — 67-81, инфор[...] — 34-05, общественная пр[...]ная — 56-62, машинное бюр[...] 57-63, фотолаборатори[...] 33-61.

Н-03537. Заказ № 1266.